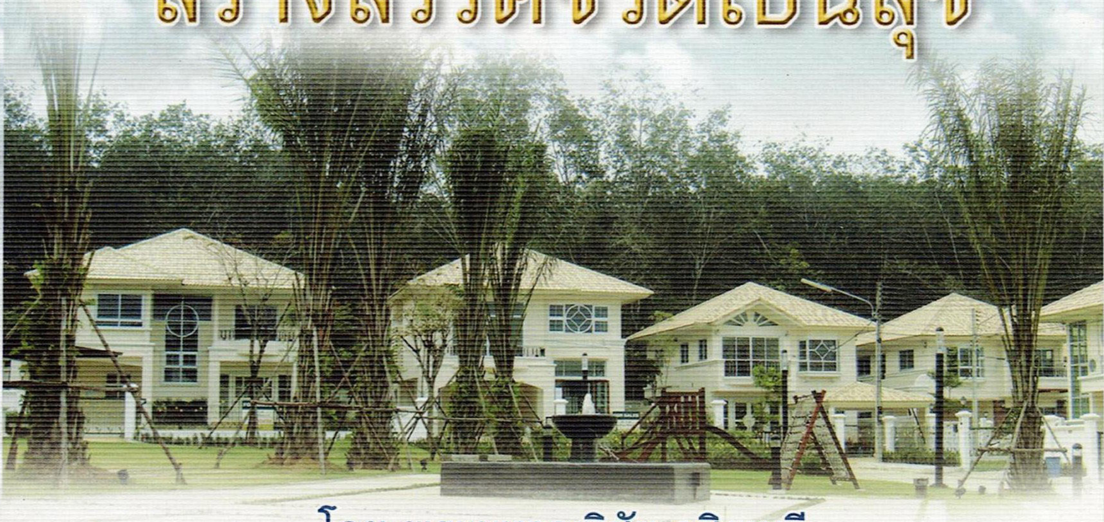
ด้วยความปรารถนาดีจาก

ศุภาลัย

ใส่ใจ...สร้างสรรค์สังคมไทย

กุญแจสวรรค์
สร้างสรรค์ชีวิตเป็นสุข

โดย พระมหาวุฒิชัย วชิรเมธี
(ว.วชิรเมธี)

กุญแจสวรรค์ สร้างสรรค์ชีวิตเป็นสุข
โดย พระมหาวุฒิชัย วชิรเมธี (ว.วชิรเมธี)

บริษัท ศุภาลัย จำกัด (มหาชน)

Supalai Public Company Limited

บริษัท ศุภาลัย พรอพเพอร์ตี้ แมเนจเม้นท์ จำกัด

Supalai Property Management Company Limited

บริษัท หาดใหญ่นครินทร์ จำกัด

Haadyai Nakarin Company Limited

บริษัท ศุภาลัย อิสาน จำกัด

Supalai Northeast Company Limited

บริษัท ภูเก็ต เอสเตท จำกัด

Phuket Estate Company Limited

กุญแจสวรรค์

สร้างสรรค์ชีวิตเป็นสุข

ด้วยความปรารถนาดีจาก

....

บริษัท ศุภาลัย จำกัด (มหาชน)

บริษัท ศุภาลัย พรอพเพอร์ตี้ แมเนจเม้นท์ จำกัด

บริษัท หาดใหญ่นครินทร์ จำกัด

บริษัท ศุภาลัย อิสาน จำกัด

บริษัท ภูเก็ต เอสเตท จำกัด

อนุโมทนา

ความสุขเป็นสิ่งที่ใครๆ ก็ปรารถนา แต่ลำพังแค่ความปรารถนาอย่างเดียว ไม่อาจทำให้ใครมีความสุขได้

สิ่งที่จะทำให้เรามีความสุขอย่างที่ปรารถนาได้จริงๆ ก็คือ ธรรมะ

เพราะธรรมะ คือ ลายแทงแห่งความสุข

ผู้เข้าใจธรรมะ คือ ผู้ที่รู้ว่าจะใช้ชีวิตนี้ให้มีความสุขได้อย่างไร

ผู้ปฏิบัติธรรมะ คือ ผู้ที่กำลังดำเนินอยู่บนมรรคาแห่งความสุข

หนังสือ **"กุญแจสวรรค์ สร้างสรรค์ชีวิตเป็นสุข"** เป็นทั้งลายแทงแห่งความสุข และเป็นทั้งกรณีศึกษาสำหรับผู้ที่กำลังมองหาว่า จะทำชีวิตนี้ให้มีความสุขได้อย่างไร เนื้อหาของหนังสือเล่มนี้เรียบเรียงมาจากต้นฉบับธรรมบรรยายหลายเรื่อง ต่างกรรมต่างวาระ แม้จะบรรยายต่างที่ ต่างโอกาส แต่เนื้อหาทั้งหมดก็สอดคล้องกัน กล่าวคือ **มุ่งไปสู่ศิลปะในการใช้ชีวิตอย่างไรให้เป็นสุข**

ในโอกาสที่ บมจ.ศุภาลัย มีกุศลเจตนาในการจัดพิมพ์หนังสือเล่มนี้ออกแจกจ่ายเป็นธรรมทานเพื่อยังประโยชน์แก่มหาชนในวงกว้างออกไป ผู้บรรยายยินดีอนุญาตด้วยความยินดียิ่ง พร้อมกันนั้น ก็ขออำนวยพรให้ทุกท่านผู้มีส่วนในการเผยแผ่ธรรมทานนี้ให้กว้างไกล จงประสบความสุข สิริ สวัสดิ์ โดยทั่วกัน

"ขอพระธรรมจงแผ่ไพศาล

ขอให้เธอเบิกบานกับการรับใช้เพื่อนมนุษย์"

ว.วชิรเมธี

๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๓

คำนำ

กุญแจสวรรค์ สร้างสรรค์ชีวิตเป็นสุข

ด้วยโอกาสอันเป็นสิริมงคล ที่พระมหาวุฒิชัย วชิรเมธี ได้เมตตามอบบทบรรยายธรรมะ ๓ ธรรมบท รวมเล่มเป็นหนังสือธรรมะ **"กุญแจสวรรค์ สร้างสรรค์ชีวิตเป็นสุข"** โดยมีเนื้อหาอันเป็นสาระประโยชน์ในการดำเนินชีวิต ที่ครอบคลุมทั้งด้านการงาน และชีวิตครอบครัว อีกทั้งเป็นหนังสือที่อ่านสนุก แต่พาให้ผู้อ่านได้เข้าถึงธรรมะได้โดยง่าย เหมาะสำหรับผู้อ่านทุกเพศทุกวัย เพื่อสร้างสรรค์คุณภาพชีวิต ให้พบแต่ความร่มเย็นเป็นสุข

บริษัท ศุภาลัย จำกัด (มหาชน) และบริษัทในกลุ่ม ขอกราบขอบพระคุณพระมหาวุฒิชัย วชิรเมธี ในความเมตตาที่มอบกุญแจไขความสุขสู่สังคมไทย ผ่านทางหนังสือเล่มนี้ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่า ผู้ได้รับหนังสือทุกท่านจะค้นพบกุญแจแห่งการสร้างสรรค์คุณภาพชีวิตในแบบฉบับของตนเอง

"กุญแจสวรรค์ สร้างสรรค์ชีวิตเป็นสุข" จึงเป็นตัวแทนแห่งความปรารถนาดีที่ ศุภาลัย ยินดีมอบให้ทุกท่าน เพื่อความสุขอันยั่งยืนตลอดไป

ด้วยความปรารถนาดี

ประทีป ตั้งมติธรรม
ประธานกรรมการบริหาร
บริษัท ศุภาลัย จำกัด (มหาชน)

สารบัญ

ออกแบบรูปเล่มและจัดทำโดย ฝ่ายโฆษณาและประชาสัมพันธ์ บมจ.ศุภาลัย

กุญแจสวรรค์

เมื่อครั้งที่อาตมภาพไปเยี่ยมชมนครรัฐวาติกัน ซึ่งเป็นศูนย์กลางทางจิตวิญญาณของโลกแม้ว่านครรัฐวาติกันจะเป็นประเทศที่เล็กที่สุดแต่ทรงอิทธิพลที่สุดในโลก หัวใจของนครรัฐวาติกันก็คือมหาวิหารเซนต์ปีเตอร์

อาตมภาพไปเห็นมหาวิหารเซนต์ปีเตอร์แล้วก็ประทับใจหลายเรื่อง แต่มีเรื่องหนึ่งที่อยู่ในใจถึงขั้นเก็บมาฝัน นอนหลับไปแล้วฝัน ตื่นมาตี ๒ แล้วก็หลับต่อ ปรากฏว่ายังฝันต่ออีก แสดงว่าอยู่ในใจจริงๆ คือ อาตมาไปเห็นนักบุญปีเตอร์หรือนักบุญเปโต ซึ่งเป็นพระสันตะปาปาพระองค์ที่หนึ่งประทับนั่งอยู่ในมหาวิหารและในพระหัตถ์ท่านก็ถือกุญแจ อาตมาติดใจตรงกุญแจ

รถจะคันใหญ่แค่ไหนก็ตาม บ้านจะหลังใหญ่แค่ไหนก็ตาม ถ้าไม่มีกุญแจไขก็เข้าไม่ได้ เพราะฉะนั้นกุญแจสำคัญมาก สำคัญที่สุดในชีวิต ท่านนักบุญปีเตอร์ ท่านก็ถือกุญแจไว้ด้วย อาตมาเห็นแล้วก็คิดว่า กุญแจนั้นต้องไม่ใช่กุญแจไขห้องธรรมดา

เมื่อกลับมาแล้ว ได้อ่านหนังสือที่ซื้อมาจากสำนักวาติกัน ก็ได้รับคำตอบ นั่นคือกุญแจไขสู่ประตูสวรรค์ อาตมาตั้งข้อสงสัยว่า ทำไมท่านนักบุญของเราต้องนั่งถือกุญแจอยู่ตรงนั้น ได้คำตอบจากหนังสือว่า ก่อนที่พระเยซูคริสต์จะสิ้นพระชนม์ ท่านนักบุญปีเตอร์ได้กราบทูลถามว่า จะให้ใครเป็นผู้สืบทอด พระเยซูคริสต์ได้ตรัสเอาไว้ว่า เราได้

มอบกุญแจสวรรค์ไว้แก่ปีเตอร์แล้ว นี่เป็นวรรคทองในประวัติศาสตร์ นั่นเป็นเหตุให้รูปปั้นนักบุญปีเตอร์จึงอยู่ในอิริยาบถ ถือกุญแจ

จากประติมากรรมชิ้นนี้ อาตมาอยากตั้งคำถามสองข้อว่า กุญแจไขไปสู่ประตูสวรรค์นี้อยู่ที่ใคร และสวรรค์อยู่ที่ไหน อาตมาจะเล่าปริศนาธรรมดังต่อไปนี้ แล้วพอตอนจบเราค่อยเฉลยกันว่ากุญแจไขไปสู่ประตูสวรรค์นี้อยู่ที่ใคร สวรรค์อยู่ที่ไหน

นักดาบซามูไร

เรื่องแรก มีนักดาบซามูไรคนหนึ่งไปที่วัด นักดาบซามูไรคนนี้มีคำถามค้างอยู่ในใจมานานมากว่าสวรรค์อยู่ที่ไหน นรกอยู่ที่ไหน ถือดาบเข้าไปในวัดพอไปถึงก็เดินไปหาหลวงพ่อทันที ไม่กราบ

ซามูไร : หลวงพ่อ...เขาว่าหลวงพ่อเป็นผู้รู้ใช่ไหม

หลวงพ่อ : อาตมาไม่ได้รู้อะไรเลย

ซามูไร : ไม่รู้อะไรเลยแล้วเป็นเจ้าอาวาสได้อย่างไร

หลวงพ่อ : อาตมาก็ไม่รู้ (ซามูไรโกรธมาก)

ซามูไร : ถามอะไรก็ไม่รู้ฟันคอซะดีไหม (หลวงพ่อลืมตา)

หลวงพ่อ : โยม..นรกอยู่ที่นั่น

ซามูไร : อยู่ที่ไหน

หลวงพ่อ : อยู่ที่ปลายดาบโยม (แล้วซามูไรก็เก็บดาบ)

หลวงพ่อ : โยมสวรรค์อยู่ที่นั่น

ซามูไร : อยู่ที่ไหน

หลวงพ่อ : **อยู่ที่ดาบที่โยมเก็บ**

ซามูไรก้มลงแล้วบอกสาธุ

ฤๅษีและหญิงงามเมือง

เรื่องที่ ๒ เกิดขึ้นที่อินเดีย สมัยโบราณที่เมืองพาราณสี ในยุคที่พาราณสีรุ่งเรืองนั้นถือว่าเมืองพาราณสีเป็นเรือนเพาะชำศาสนาของโลก มีปราสาทอยู่ ๒ หลังหันหน้าเข้าหากัน ทางเดินตรงกลางนั้นมุ่งไปสู่แม่น้ำคงคา นักบุญก็อยู่แถวนั้น คนบาปก็อยู่แถวนั้น เทวาก็อยู่ย่านนั้น ซาตานก็อยู่ย่านนั้น

มีตึกหลังหนึ่งทั้งเทวาและซาตานอยู่ใกล้กันมาก ก็เกิดกิจการประชันกันซึ่งๆ หน้า นั่นก็คือปราสาทหลังหนึ่งเป็นสำนักนางโลม สมัยนั้นเขาเรียกว่านครโสเภณีแปลว่าหญิงงามเมือง หญิงงามเมืองในสมัยก่อนมีศักดิ์ศรีมากเท่ากับเป็นนางสาวไทย คือเป็นนางงามของประเทศนั้นๆ ใครได้รับการสถาปนาเป็นหญิงงามเมืองต้องถือว่าเป็นเกียรติคุณสูงสุด

ปราสาทอีกหลังหนึ่งเป็นของหลวงปู่ฤๅษีเปิดกิจการเรียกลูกค้าแข่งกัน ฝ่ายหนึ่งก็เรียกลูกค้าที่เป็นฝ่ายโลก ฝ่ายหนึ่งก็เรียกลูกค้าที่เป็นฝ่ายธรรม ธุรกิจดีด้วยกันทั้งคู่ คือคนที่ไปเที่ยวซ่องนางโลมแล้วถูกแมงดาไล่ซ้อม ก็มาหาหลวงปู่ฤๅษีให้ช่วยสะเดาะเคราะห์ เรียกว่าธุรกิจก็เติบโตมาด้วยกัน ทุกวันจะมีคนมาใช้บริการของสองสำนักนี้อย่างคับคั่ง ธุรกิจเจริญรุ่งเรืองเรียกว่าไม่ต้องทำการตลาด ไม่ต้องประชาสัมพันธ์

เจ้าสำนักทั้งสองมีปฏิกิริยาต่อกันอย่างไรนั้น ไม่มีใครรู้ นักท่องเที่ยวทุกคนที่มาแถวนั้นมักจะถามเสมอว่าทำไมซ่องนางโลมกับสำนักฤๅษีถึงมาอยู่ใกล้กัน

เจ้าสำนักนางโลมนั้น ทุกๆ คืนหลังจากปิดกิจการแล้ว เธอขึ้นไปบนชั้นบนสุดมองมายังปราสาทของหลวงปู่ฤๅษี ส่วนหลวงปู่ฤๅษีก็เช่นกัน ทุกๆ คืน หลังจากญาติโยมกลับไปแล้วท่านก็เข้าห้องสงฆ์อาบน้ำ ผ่อนคลายแช่น้ำร้อน น้ำเย็นเสร็จแล้วก็ยืนมองไปทางฝั่งซ่องนางโลมคลี่มู่ลี่ดู ฝั่งนางโลมปิดกิจการแล้ว ก็อาบน้ำร้อน อาบน้ำเย็น

ใส่ชุดนอนหันหน้ามาทางหลวงปู่ฤาษีคลี่มู่ลี่ดู ต่างคนต่างมองมาทางกันและกัน

หลวงปู่ฤาษีพอคลี่มู่ลี่ดูก็คิดในใจว่า *แม่เจ้าโว้ย ฉันนี้ไม่ได้คิดหรอกว่าจะมาเป็นฤาษี คิดแค่ว่าจะหาอยู่หากินธรรมดา มันก็ดังขึ้นมาเอง* ก่อนนอนท่านก็พนมมือสาธุ *ถ้าได้ร่วมอภิรมย์กับเธอสักครั้งก็ไม่เลวแล้ว*ก็หลับไปทั้งความเพ้อฝัน

ฝ่ายนางโลมก็หันมาทางหลวงปู่ฤาษีคลี่มู่ลี่ลงมอง *สาธุหลวงปู่เจ้าขาลูกขายแต่ตัวหัวใจไม่ขาย ในชีวิตนี้ก็ไม่เคยคิดหรอกว่าจะมาเป็นคนบาปหยาบช้าถึงปานนี้ แต่เพราะลูกเกิดมาจนไม่มีทางเลือก ลูกศรัทธาหลวงปู่เหลือเกินแต่ครั้นจะไปกราบ ลูกก็รู้ว่าบาปเต็มตัวลูกขอกราบจากตรงหน้าต่างนะเจ้าคะ*

ต่อมาทั้งสองฝ่ายก็ล่วงลับดับขันธ์ไป ปรากฏว่านางโลมขึ้นไปอยู่บนสวรรค์ชั้น ๗ แต่หลวงปู่ฤาษีไปอยู่นรก หลวงปู่ฤาษีก็ออกอาการโวยวาย ก่อนเดินไปหาเจ้าหน้าที่ในนรก *เป็นไปได้อย่างไรคนอย่างฉันจะตกนรกได้อย่างไร ฉันช่วยคนไปตั้งเยอะ แล้วดูสิเอามาไว้ในกระทะทองแดง พวกคุณนี่ทำข้อมูลผิดไปหรือเปล่า ถ้าผิดขอให้รีบแก้ใหม่ อภัยให้ได้ตอนนี้ยังทัน* เจ้าหน้าที่ก็ขอเวลาไปตรวจเช็ค ก็พบชื่อหลวงปู่อยู่ในรายการคนที่จะต้องลงนรก เปิดให้หลวงปู่ดูว่าหลวงปู่จะยอมจำนนหรือไม่ เมื่อหลวงปู่ได้เห็นหลักฐานชัดเจนจึงยอมตกนรก

ในสวรรค์นางโลมที่ขึ้นไปอยู่บนสวรรค์ชั้น ๗ ก็สมบูรณ์พูนสุขไปด้วยทรัพย์สินสมบัติ ทุกอย่างเพียบพร้อม เธอเอะใจว่า ฉันคือคนบาปเป็นนางโลมตั้งแต่อายุ ๑๕-๑๖ ทำไมตายแล้วกลับได้มาอยู่บนสวรรค์ ต้องมีความผิดปกติเกิดขึ้น ก็เดินไปหาเจ้าหน้าที่ของสวรรค์ *ท่านเทพบุตรเจ้าขามีความผิดพลาดบางประการเกิดขึ้นหรือเปล่าเจ้าคะ เพราะตามปกติคนบาปอย่างดิฉันต้องลงไปอยู่ในนรกแล้วทำไมดิฉันต้องมาอยู่บนสวรรค์ด้วย*

เจ้าหน้าที่สวรรค์ก็บอกว่า *ถูกแล้วคุณอย่างไรก็ต้องขึ้นสวรรค์ เพราะว่าฐานข้อมูลของเราแสดงชัดตั้งแต่คุณยังไม่ตาย* นางโลมก็ถามต่อว่า *เอ๊ะทำไมดิฉันต้องขึ้นสวรรค์* เจ้าหน้าที่ตอบว่า *งั้นคุณย้อนระลึกดูสิว่าก่อนนอนทุกคืนคุณภาวนาอย่างไร*

นางโลมก็นึกถึงภาพตัวเองว่าก่อนนอนทุกคืนเรามีความศรัทธาหลวงปู่ฤๅษีอย่างท่วมท้น ทุกคืนเรากราบท่าน ก่อนล้มตัวลงนอนด้วยจิตที่ผ่องใสเพราะว่าเราศรัทธาในนักบุญ แต่พอมานึกดูแล้วก็ประหลาดนะเราศรัทธาท่านอยู่ห่างๆ เรายังได้มาอยู่ในสวรรค์ อานิสงส์มหาศาลจริงๆ

ถ้าเช่นนั้นหลวงปู่ฤๅษีที่ช่วยคนมาทั้งชีวิต ป่านนี้จะไม่อยู่บนสวรรค์ชั้นสูงสุดแล้วหรือ นึกถึงแล้วเธอก็ชื่นอกชื่นใจแทนหลวงปู่ฤๅษี นึกเสร็จเธอก็น้ำตาไหล

หลวงปู่เจ้าขาลูกกราบหลวงปู่อย่างห่างๆ ยังได้อยู่สวรรค์ชั้น ๗ หลวงปู่ป่านนี้คงได้อยู่สวรรค์ชั้นพรหมชั้น ๑๖ ชั้นสูงสุด ลูกขอโมทนากับหลวงปู่ด้วยนะคะ

เทวดาตกสวรรค์

เรื่องที่ ๓ เรื่องนี้เกิดที่เมืองไทยเป็นชาวพุทธแท้ๆ มีสามีภรรยาคู่หนึ่งแต่งงานกันข้าวใหม่ปลามัน เจ้าบ่าวไปอยู่บ้านเจ้าสาว เจ้าบ่าวเล่นลิเกมาก่อน แต่งงานแล้วก็มาช่วยพ่อแม่เจ้าสาวทำมาหากิน พ่อแม่เจ้าสาวก็อยู่ในวัยสูงอายุ ประมาณ ๗๐ ปี

สองสามีภรรยาซึ่งเป็นพ่อแม่เจ้าสาว ตื่นแต่เช้าตี ๓ เพื่อมาสวดมนต์เท่าอายุ คนหนึ่งอายุ ๗๕ ปี อีกคนอายุ ๗๖ ปี เปิดสมุดสวดคาถาชินบัญชร ตั้งแต่ตี ๓ ทุกวัน พอสวดชินบัญชรเสร็จก็สวดอิติปิโสต่อ

ฝ่ายสองสามีภรรยาที่เป็นลูกสาวลูกเขย ทำงานดึกกลับบ้านเที่ยงคืน กลับมานอนซักพักหนึ่งก็ตี ๓ ห้องพ่อแม่ก็ตื่นกันแล้ว ตื่นมาก็ทำเสียงดัง ได้ยินเสียงไม้ขีดไฟจุดธูปจุดเทียน ควันธูปก็ลอยจากห้องโน้นมาที่ห้องนี้ บางทีกำลังเคลิ้ม ห้องนั้นก็อิติปิโส รู้สึกว่าเป็นอย่างนี้บ่อยๆ สองสามีภรรยาก็หงุดหงิดอยากนอนก็นอนไม่หลับคิดว่าเรื่องที่อยากจะมีลูกนั้นก็คงยาก ขึ้นไปอีก

อยู่มาวันหนึ่งลูกเขยก็แค้นมากว่า *จะสวดอะไรนักหนาไม่เกรงอกเกรงใจกันเลยหรือ* หลังจากกลับจากที่ทำงาน เนื่องจากตนเองเป็นลิเกเก่าจึงไปรื้อชุด ได้ชุดเทวดามาชุดหนึ่ง จากนั้นตี ๒ ขึ้นไปอยู่บนขื่อนั่งกอดอก ตี ๓ นาฬิกาสองตายายปลุก พอเสียงนาฬิกาดังขึ้นมาตายายก็ล้างหน้าล้างตาเปลี่ยนชุดขาว ห่มผ้าสไบ ตาก็จุดเทียนกลิ่นธูปคลุ้งแล้วเริ่มสวดมนต์ ซักพักหนึ่ง สองตายายสวดมนต์เข้าที่แล้วเทวดาก็ไอออกมาสองตายายมองขึ้นไปบนขื่อแล้วก็ตกใจสั่น

สองตายาย : ท่านเทวดาท่านมาจากไหน

ลูกเขย : มาจากสวรรค์ชั้นดุสิต

สองตายาย : ท่านมาธุระอันใดมิทราบ

ลูกเขย : ก็พวกคุณสวดมนต์กันทุกคืนทุกวันใช่ไหม

สองตายาย : ใช่เจ้าค่ะ

ลูกเขย : เทวดาขอถามหน่อยสวดมนต์ทุกๆวันจะไปไหน สวดไปทำไม

สองตายาย : สวดเยอะขนาดนี้จะไปสวรรค์กันเจ้าค่ะ

ลูกเขย : ถ้าจะไปก็ไป ไปกันวันนี้เพราะพระอินทร์มาบอกให้ฉันมารับพวกคุณ เสียงมันดังขึ้นไปถึงสวรรค์นู่น ถ้าจะไปก็หลับตา

ยายหันไปมองตา ตาไปก่อนสิ ตาก็บอกยายไปก่อนสิ

ลูกเขย : ตกลงจะไปหรือไม่ไป ถ้าไปก็นอนลง ยกมือขึ้น ปิดตาลง กลั้นหายใจฉันจะพาไปสวรรค์

สองตายายสั่นเป็นเจ้าเข้า ตาลุกขึ้นนั่ง

สองตายาย : ท่านเทวดาเราตกลงกันได้แล้วว่า จะยังไม่ไปสวรรค์

ลูกเขย : ทำไม..แก่ขนาดนี้แล้วสักวันหนึ่งก็ต้องไป

สองตายาย : แก่ก็จริงแต่เราก็ยังไม่เจ็บไม่ไข้ ยังอยากอยู่ไปเรื่อย ยังไม่ไปได้ไหม

ลูกเขย : มันแทบจะเป็นไปไม่ได้เพราะพระอินทร์สั่งมาแล้วว่าทั้งคู่ต้องขึ้นไปแล้ว ปราสาทก็มี วิมานก็มี สวดมนต์กันมาหลาย ๑๐ ปีแล้วถ้าไม่ได้โยมทั้ง ๒ ขึ้นไปฉันกลับสวรรค์ไม่ได้เพราะว่าท่านสั่งลงมา

สองตายาย : แล้วมันมีเงื่อนไขใหม่ไหมที่ไม่ต้องไปตอนนี้

ลูกเขย : มันก็พอมีอยู่ จากนี้เป็นต้นไปก็เลิกสวดมนต์ก็แล้วกัน

สองตายาย : ถ้าไม่สวดมนต์แล้วเราจะทำอะไร เราเป็นชาวพุทธ ชาวพุทธก็ต้องสวดมนต์

ลูกเขย : ไม่ต้องเน้นสวดมนต์ก็ได้ นั่งสมาธิสิลองดู

สองตายาย : ถ้าอย่างนั้นตั้งแต่นี้เป็นต้นไปเราสองคนตายายจะเลิกสวดมนต์ จะหันมาประพฤติปฏิบัติด้วยการนั่งสมาธิ

ลูกเขย : ทุกเช้าตื่นมานั่งสมาธิ ธูปเทียนก็ไม่ต้องจุดนะ อย่าทำเสียงดัง ไม่ต้องสวดมนต์

ตั้งแต่นั้นมาปรากฏว่า ผัวหนุ่มเมียสาวก็อยู่กันอย่างมีความสุข

ความแตกต่างระหว่างสวรรค์กับนรก

เรื่องที่ ๔ มีกระทาชายหนุ่มได้รับทุนให้ไปศึกษาดูงานนรกและสวรรค์ เจ้าหนุ่มคนนี้ก็เลือกไปดูงานที่นรกก่อน ไปดูต้นงิ้ว ดูกระทะทองแดง คนชนิดไหนจะถูกโยนลงกระทะ ไปดูโรงเลื่อย โรงเหล็ก โรงคีม ที่เอาคนมาทรมานดูไปทุกจุดก็บันทึกไว้ จนไปถึงห้องครัว

สักพักหนึ่งก็ได้ยินเสียงระฆังดังขึ้น สัตว์นรกก็เดินมา มานั่ง ๒ ฝั่ง ตรงกลางเป็นโต๊ะอาหาร สักพักหนึ่งอาหารเลื่อนมา กลิ่นหอมฉุย สัตว์นรกก็มีช้อนวิเศษงอกออกมาจากมือ ช้อนวิเศษงอกออกมายาว ๓ เมตร เพื่อให้สัตว์นรกตักอาหาร สัตว์นรกก็เอาช้อนตักอาหาร พอตักได้จะเอาอาหารเข้าปากก็เข้าไม่ได้เพราะช้อนยาวเกินไป พอมาถึงหัวอาหารก็ตกรดหัวทุกตัว ไม่มีสัตว์นรกตัวไหนได้กินอาหารเลย

พอผ่านไป ๕ นาที เขาก็ตีระฆังหมดเวลาต้องลุกเดินกลับต้นงิ้ว ใครต้นงิ้วมัน ก็ร้องโอดโอย ด้วยความหิวบนต้นงิ้ว อยู่ในกระทะทองแดง ไม่มีตัวไหนได้กินนั่นเป็นเหตุให้สัตว์นรกผอมกันทั้งหมด

จากนั้นชายหนุ่มก็ไปดูงานที่สวรรค์ก็ดูตั้งแต่สวรรค์ชั้นที่ ๑ ดูไปทุกจุด จนถึงโรงอาหาร ถึงเวลาระฆังก็ดังขึ้น อาหารทิพย์เลื่อนมา เทพบุตรนั่งฝั่งหนึ่ง เทพธิดานั่งฝั่งหนึ่ง กลิ่นอาหารนั้นฟุ้ง ถึงเวลาช้อนทิพย์งอกออกมาจากแขน เทพบุตรตักอาหาร เทพธิดาตักอาหาร แต่ในขนาดที่เทพบุตรตักนั้นเทพธิดาอ้าปากรออยู่อีกฝั่งหนึ่ง เทพบุตรก็ตักใส่ปากเทพธิดาก็เคี้ยว เสร็จแล้วเทพธิดาก็ตักใส่ปากเทพบุตรผ่านไป ๕ นาทีเสียงระฆังดังขึ้น อิ่มทุกองค์เดินกลับ

ชายหนุ่มคนนี้เขียนบันทึกแล้วกลับไปทำรายงานเขาได้ค้นพบว่าสวรรค์แตกต่างจากนรกอย่างไร ในรายงานนั้นเขียนเอาไว้ว่า **ที่ใดก็ตามที่มีการแบ่งปันที่นั่นก็คือสวรรค์ ที่ใดก็ตามที่มีความเห็นแก่ตัวที่นั่นก็คือ นรก**

สวรรค์นรกอยู่ที่ไหนคำตอบก็คือ เรื่องที่ ๑ สวรรค์อยู่ในอก นรกอยู่ในใจ เรื่องที่ ๒ นางโลมกับหลวงปู่ฤาษีสวรรค์อยู่ในอก นรกอยู่ในใจ เหมือนกัน เรื่องที่ ๓ เรื่องสวดมนต์คนจะสวดมนต์ก็ต้องเริ่มจากที่ใจ เรื่องที่ ๔ คนไปดูงานนรกสวรรค์ ได้เห็นว่าคนเห็นแก่ตัวก็ที่ใจ คนจะแบ่งปันก็ที่ใจ ยังไม่เฉลยทั้งหมด ลองฟังอีกเรื่องหนึ่ง

ทรายในกำมือ

มีคุณปู่ท่านหนึ่งแกไปซื้อเกาะทั้งเกาะแล้วก็ไปตกแต่งฟื้นฟูบูรณะ จนกระทั่งเกาะนั้นมีโรงแรมกลายเป็นเกาะสวาท หาดสวรรค์ นักท่องเที่ยวก็แห่กันมาพักผ่อน กิจการของคุณปู่ก็รุ่งเรืองมาก ทำกิจการโรงแรมบนเกาะมา ๒๐ ปี

อยู่มาวันหนึ่งคุณปู่ก็จะสิ้นอายุไข คุณปู่ก็นั่งเก้าอี้รถเข็นแล้วให้หลานชาย หลานสาวเข็นไปตามชายหาด มองเกาะที่ตัวเองสร้างมากับมือแล้วรำพึงหยิบทรายขึ้นมา ๑ กำ ลูกๆ ทั้งหลายเกาะนี้พ่อสร้างมากับมือ หลานๆ ทั้งหลายเกาะนี้นะปู่พัฒนามากับมือ ฉะนั้นวันหนึ่งเมื่อสิ้นปู่แล้วขอให้เธอทั้งหลายช่วยรักษาสมบัติของปู่ให้ดีนะ เพราะว่าปู่แทบต้องเอาชีวิตเข้าแลก เกาะนี้อย่าให้หลุดมือกันง่ายๆ

ในขณะที่กำทรายขึ้นมาชื่นชมผลงานของตนเอง ในขณะที่จะวางทรายลง พูดฝากฝังเกาะกับลูกกับหลานแล้วปู่ก็สิ้นใจตายคาเก้าอี้เลย

คุณปู่พอเสียชีวิตก็ขึ้นไปอยู่บนสวรรค์ ไปอยู่บนสวรรค์ไม่มีทรัพย์สินติดไม้ติดมือไปเลยมีทรายอยู่หนึ่งกำมือเพราะจิตดวงสุดท้ายของแกไปอยู่ที่ทราย จิตดวงสุดท้ายสำคัญมากนะท่านถึงให้สวดมนต์ ทำบุญตักบาตรไหว้พระเพราะว่าถ้าวันหนึ่งถ้าจะตายจิตดวงสุดท้ายจะวิ่งหากรรมที่เข้มข้นที่สุด เขาเรียกว่า อาสันนกรรม คือกรรมก่อนตาย ถ้าจิตดวงสุดท้ายนึกถึงอะไรเรื่องนั้นจะนำเราไป เช่น เราทำบาปมามากมายปุบปับนึกขึ้นว่าเคยไปฟังเทศน์ เคยมาตักอาหารถวายพระ วันนั้นคนเยอะมาก จิตดวงสุดท้ายมาเกาะเกี่ยวเอาสภาวะนี้ให้เราไปสุคติ

แต่ถ้าเราทำบุญเยอะมากแต่จิตดวงสุดท้ายนึกขึ้นได้ว่าตอนนั้นรถติดอยู่บนถนนแล้วฉันด่าฝรั่งเปิงเลย รับรองว่าเราไปทุคติ

คุณปู่ไปเกิดบนสวรรค์พร้อมทรายในกำมือ เทวดาก็บอกว่าปู่มาถึงสวรรค์แล้วพระอินทร์ให้มารับไปอยู่สวรรค์ แต่ว่าห้ามเอาทุกสิ่งทุกอย่างในโลกมนุษย์ไป ปู่ก็มองดูทรายในกำมือแล้วพูดว่า*จะให้ฉันทิ้งทรายไปไม่ได้นะ ฉันไม่ยอมเพราะมันเป็นเกาะของฉัน* เทวดาก็บอกว่า*คิดให้ดีนะอุตส่าห์ขึ้นมาอยู่บนสวรรค์แล้วจะไม่ขึ้นไปเสวยสุขบนสวรรค์หรือ* คำตอบของคุณปู่คือ *สวยแค่ไหนก็ช่างแต่ถ้าจะให้ฉันทิ้งทรายของฉันนะฉันไม่ไป* เทวดาก็บอกว่า*ถ้าเช่นนั้นก็ยืนเตร่อยู่แถวนี้แล้วกัน*

วิญญาณคุณปู่ก็ร่อนเร่พเนจรอยู่ที่หน้าห้องนั่งเล่นของสวรรค์เป็นเวลานานมาก จนกระทั่งวันหนึ่งหลานสาวที่ปู่รักมากล่วงลับดับขันธ์แล้วก็ไปเกิดบนสวรรค์เป็นเทพธิดา ปู่จำได้ว่าเป็นหลาน เทวดาคุณปู่ไปเจอเทพธิดาหลานสาวพอเห็นก็จำได้ว่าเป็นเลือดเนื้อเชื้อไขกันปู่กับหลานก็ดีใจที่ได้เจอกันในระหว่างที่กอดกัน คุณปู่ก็ปล่อยทรายตกลงพื้นทุกเม็ด พอทรายตกลงพื้นปู่ได้กอดหลานสาวอย่างมีความสุขเพราะไม่เหลือสมบัติของมนุษย์เลยประตูสวรรค์เปิดออกก็ดูดทั้งปู่ทั้งหลานเข้าสู่ประตูไป

เมื่อเข้าไปข้างในก็เจอเจ้าหน้าที่คนเดิมเจ้าหน้าที่ก็ถามว่าเข้ามาได้อย่างไร วิญญาณคุณปู่ก็บอกว่าไม่รู้เหมือนกันแล้วคุณปู่ก็มองไปบนสวรรค์ก็เห็นเกาะสวรรค์ของแกที่สวยนักสวยหนา ที่แกหวงนักหวงหนาเกาะทั้งเกาะกลายมาเป็นเกาะทิพย์รอแกอยู่ตั้งนานแล้ว แกตกใจถามเทวดาว่า *เกาะฉันมาอยู่ข้างบนเมื่อไหร่* เทวดาบอกว่า*ก็มาพร้อมคุณปู่ไง* แกก็หักห้วงว่า *แล้วทำไมเทวดาไม่บอกฉัน* เทวดาก็ตอบว่า *ก็บอกตั้งแต่ต้นแล้วแต่คุณไม่เข้ามาเอง*

ฉะนั้นคนที่จะมีคุณสมบัติได้ขึ้นสวรรค์ ต้องปล่อยลงปลงเป็น ทิ้งความโลภ ความโกรธ ความหลงต้องปล่อยให้เป็น ถ้าปล่อยไม่ลง ปลงไม่เป็น ไม่ได้เห็นสวรรค์

ใครคือผู้ถือกุญแจ

เมื่อกล่าวถึงเรื่องนี้ทำให้นึกถึงท่านพุทธทาส ก่อนที่ท่านจะดับขันธ์ ท่านตื่นมาตี ๔ มานั่งเขียนหนังสือ แล้วท่านก็บอกลูกศิษย์ว่า *ทองเราจะตายแล้ว ทองเอากุญแจออกจากกระเป๋าเรา เราไม่อยากตายคากุญแจ* ลูกศิษย์ก็หยิบลูกกุญแจออกจากกระเป๋า

หลังจากนั้นไม่นานท่านก็ลิ้นแข็งท่านก็บอกลูกศิษย์ว่าทองเราลิ้นแข็งแล้วหลังจากนั้นก็แน่นิ่งไปได้ยินแต่เสียงภาวนา พุทโธ นิพพาน และหลังจากนั้นหัวใจก็ล้มเหลว ฟังเรื่องนี้แล้วได้ข้อคิดอะไร ทำไมก่อนที่จะสิ้นพระชนม์พระเยซูจึงตรัสว่ากุญแจสวรรค์เราได้มอบไว้แก่ปีเตอร์แล้ว ทำไมก่อนจะดับขันธ์ ท่านพุทธทาสจึงบอกว่าทองเอากุญแจออกไป เราไม่อยากตายคากุญแจ

กุญแจที่พระเยซูคริสต์พูดถึงในทางศาสนาคริสต์จะตีความอย่างไรนั้นไม่รู้นะ แต่ในมุมของพุทธศาสนา ในความเห็นของอาตมาเห็นว่าใจของเราคือผู้ถือกุญแจ **กุญแจอยู่ที่เราอยู่ที่ใจของเรา เราจะขึ้นสวรรค์ลงนรกก็อยู่ที่ใจของเรา ฉะนั้นสวรรค์นรกจึงอยู่ที่ใจ แท้ที่จริงอยู่ที่ใจแล้วอยู่ข้างในใจ เมื่อไหร่ก็ตามที่เรามีสติประจำใจเมื่อนั้นเราจะขึ้นสวรรค์ เมื่อไหร่ที่เราขาดสติเมื่อนั้นเราจะลงนรก** ถ้าสวรรค์อยู่ในอก นรกอยู่ในใจ คงไม่ต้องถามแล้วว่าสวรรค์นรกมีจริงไหม

ดังนั้นใครเป็นผู้ถือกุญแจสวรรค์ ตัวเราทุกคนเห็นหรือยัง ถ้าเราไปฝากไว้ที่ท่านนักบุญนี้ไม่รู้ว่าเมื่อไหร่ท่านจะเปิดประตูสวรรค์ แต่ถ้าอยู่ที่เรา เราสามารถที่จะไขประตูสวรรค์ให้ตัวเองได้ พระธุดงค์เคยกล่าวไว้ว่า ที่ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจของเราที่กระทบถึงรูปเสียงกลิ่นรสสัมผัสและความคิดคำนึง ถ้าหากตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ

ซึ่งเป็น อายะตนะภายใน ประสาทสัมผัสภายในไปกระทบกับประสาทสัมผัสภายนอกคือ รูป เสียง กลิ่น รส สัมผัสและความครุ่นคำนึงอย่างขาดสติเมื่อนั้นเป็นนรก แต่ถ้ากระทบอย่างมีสติเมื่อนั้นเป็นสวรรค์

มีคำกล่าวที่ว่าสวรรค์ในอก นรกในใจมีจริงไม่ได้พูดเอาเองแต่ว่ามาจากพระพุทธเจ้า ใครคือผู้ถือกุญแจก็คือเรา นรกสวรรค์ก็อยู่ที่ใจ

มาถึงเรื่องสุดท้ายของท่านพุทธทาสภิกขุสำคัญมาก ที่ท่านกล่าวว่าทองเอากุญแจออกจากกระเป๋าเรา เราไม่อยากตายคากุญแจ การวางกุญแจเป็นสัญลักษณ์ของความไม่ยึดติดถือมั่นเป็นธรรมขั้นสูงคือไม่ยึดติดอะไรเลย เวลาพระรูปใดรูปหนึ่งนิพพานจะมีคำอธิบายคุณสมบัติว่า ท่านรู้ถึงภาวะนิพพานเพราะไม่ยึดติดถือมั่นด้วยอุปาทาน

อุปาทานคือความยึดติดถือมั่นที่กายและใจว่าเป็นตัวกูของกูตัวฉันของฉัน เรานั่งอยู่ตรงนี้ใช้รูปร่างสังขารมาหลายปี รู้ไหมเราอยู่กับรูปนี้ใจนี้ แต่เราเคยรู้เรื่องกายเรื่องใจนี้ไหม กายใจนี้ได้ซ่อนความลับอะไรเอาไว้คือความว่างเปล่านั่นเอง มันไม่ใช่ของเรา สามีก็ไม่ใช่ของเรา ลูกก็ไม่ใช่ของเรา รถก็ไม่ใช่ของเรา สมบัติก็ไม่ใช่ของเรา ชื่อเสียงก็ไม่ใช่ของเรา ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ ไม่มีอะไรที่เป็นของเราซักอย่าง

สรรพสิ่งคือของใช้อย่าเข้าใจว่าเป็นของฉัน

ทำไมทางพุทธจึงบอกว่ากายกับใจนี้มีแก่นสารอยู่ที่ความว่างก็เพราะมันประกอบขึ้นจากธาตุ ๔ และขันธ์ ๕ ดิน น้ำ ลม ไฟรวมกันกับขันธ์ ๕ คือ รูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ ธาตุ ๔ ขันธ์ ๕ มาประชุมพร้อมกันเมื่อไหร่จะเกิดเป็นองค์กรขึ้นมา องค์กรนี้เรียกว่าสิ่งมีชีวิตที่เรียกว่าคนแต่ถ้าธาตุ ๔ ขันธ์ ๕ เลิกประชุมก็เหลือแต่ความว่าง แล้วเราเคยได้ยินคำสอนแบบนี้ไหม ส่วนมากเราจะสอนให้ยึดติดถือมั่น สังเกตว่าไปที่ไหนก็มีกุญแจกันทั้งนั้น

ร่างกายทั้งๆ ที่เป็นของชั่วคราวแต่เราไม่ค่อยมั่นใจนะเพราะฉะนั้นเมื่อมีการแตกดับล่วงลับดับขันธ์ไปเราจึงร้องไห้ มนุษย์เรายึดติดถือมั่น

ในกายและใจมาก ในรูปในนามมาก จนกระทั่งจะตายก็ไม่อยากตาย เพราะเราไม่เข้าใจ

แท้ที่จริงรูปนี้นามนี้คือความว่าง ว่างจากตัวกู ของกูมันมีรูปร่างและจิตใจมารวมกันเป็นสิ่งมีชีวิตที่เรียกว่าเรา มันไม่มีตัวเรานะความรู้สึกที่เป็นตัวเรา เราไปสร้างมันขึ้นมา เรามักจะคิดว่า หน้าของเรา จมูกโด่งเป็นสันของเรา ตาของเรา ฟันของเรา ความรู้ที่มีอยู่ในสมองก็ของเรา ความยึดติดถือมั่นมันลึกมากฉะนั้นจะให้มาเห็นรูป เห็นนามว่าเป็นความว่าง ทั้งๆ ที่เขาแสดงให้เห็นชัดๆ ว่าไม่ใช่ของเรา

เทวดาตนหนึ่งไปเฝ้าพระพุทธเจ้าแล้วก็บอกว่าคนมีวัวสุขเพราะวัว คนมีทรัพย์สุขเพราะทรัพย์ คนมีลูกสุขเพราะลูก พระพุทธเจ้าได้ยินแล้วได้ตรัสกับเทวดาว่า ตัวของตัวยังไม่มี จะเอาวัว เอาลูกเอาทรัพย์มาจากไหน เทวดาได้ยินแล้วอึ้งเลย นี่เป็นสัจธรรมที่ลึกที่สุดที่เราต้องรู้ เพราะเราไปยึดติดที่ว่าทำบุญก็หวังแค่สวรรค์ พุทธศาสนาสอนลึกกว่า สวรรค์นั้นคือนิพพาน

นิพพานไม่ใช่ตายแต่ในความหมายที่แท้จริงหมายถึงดับกิเลส ไม่ใช่ชีวิตดับแต่กิเลสดับ คือเราเจริญสติ เจริญวิปัสสนากรรมฐานแล้วกิเลสดับหมด เราก็เหลือแต่ความสว่างไสวของสติปัญญา มีชีวิตที่ไม่มีความทุกข์นั่นคือภาวะนิพพาน ฉะนั้นพระพุทธศาสนาไม่ได้สอนว่าทำดีแล้วไปสวรรค์ ทำชั่วแล้วไปนรก เราเหนือสวรรค์ นรกขึ้นไปคือนิพพานตั้งเป็นเป้าหมายสูงสุดไว้เป็นธงชัยแห่งชีวิต ชีวิตหนึ่งชีวิตนี้ฉันต้องไปถึงพระนิพพาน ลดความยึดติดถือมั่นลง

เมื่อเราไม่ยึดติด ถือมั่นในรูปร่างสังขารของเรา ในบุญ ในบาปที่เราทำในชื่อเสียงของเรา เราอยู่ในโลกที่ไม่เหลือความยึดติดถือมั่นอะไรเลยเห็นโลกตามความเป็นจริง มองไปทางไหนเห็นแต่ความว่างเปล่า ใครมาด่าก็ความว่าง ใครมาชมก็ความว่าง ชีวิตที่ไม่ขึ้นสูง ไม่ลงต่ำ ไม่ปรุงแต่ง ไม่บวก ไม่ลบ ไม่ซ้ายไม่ขวา ไม่หน้าไม่หลัง ไม่

สะเทือนกับโลกธรรมใดๆ ทั้งสิ้น หลุดพ้นอย่างสิ้นเชิงนั่นก็คือนิพพาน

ดังนั้นการวางกุญแจของท่านพุทธทาสคือ การปล่อยวางขั้นสูงสุด ไม่เอาอะไร มุ่งไปนิพพาน ดังนั้นกุญแจนั้นจึงเป็นสัญลักษณ์ของการไขไปสู่ประตู นรกหรือสวรรค์ก็ได้ แต่ขณะเดียวกันก็คือกุญแจไขไปสู่การนิพพานก็ได้

บัดนี้กุญแจอยู่ที่ใจของเรา ในที่สุดแล้วก็ต้องทิ้งทั้งบุญทั้งบาป แต่ในขณะที่ยังไม่ทิ้ง เป็นของสมมุติเราก็ใช้สมมุติไป ใช้สมมุติเพื่อต่อไปหาวิมุตติ เหมือนเราใช้แปรงสีฟันแปรงเสร็จแล้วก็วาง ไม่ใช่แปรงเสร็จแล้วก็คาบแปรงสีฟันไปด้วย หลวงพ่อชาท่านใช้คำว่า **ยึดไว้แต่อย่าให้มั่น** ข้าวของทั้งหมด ชื่อเสียงเรียงนามทั้งหมด ลูกแก้วเมียขวัญ ทรัพย์สินทั้งหมด รูปธรรมนามธรรมทั้งหมดเรายึดไว้ใช้ทำคุณงามความดี ใช้บำเพ็ญปฏิบัติธรรม ใช้เจริญวิปัสสนากรรมฐาน แต่อย่าให้มั่น ก็หมายความว่า เรายึดไว้ให้ใช้เพื่อเป็นอุปกรณ์ในการปฏิบัติธรรม เมื่อเราถึงฝั่งคือนิพพานเราก็ต้องวางมันทั้งหมด สูงสุดก็คือปล่อยวาง

ฉะนั้นวันนี้เราทุกคนเป็นปุถุชนที่ยังคงถือกุญแจอยู่ในมือทั้งนั้น วันไหนว่างๆ หัดวางกุญแจก่อนเข้านอนทุกคืนเอากุญแจไว้ห่างๆ ตัว ฉะนั้นก็ต้องรู้จักใช้ร่างกายนี้ จิตใจนี้ในทางโลกก็ใช้หาอยู่หากิน ในทางธรรมก็ใช้ปฏิบัติธรรมแต่ถึงที่สุดพยายามปล่อยให้ได้ วางให้ได้ก่อนที่จะดับจิตพูดง่ายๆ คือก่อนตายจากโลกนี้ให้กิเลสตายก่อน

สรุปคือ

๑. กุญแจไขสู่นรกสวรรค์อยู่ที่ตัวเรา

๒. นรกสวรรค์อยู่ที่ไหน อยู่ในใจของเรา

๓. เราควรเรียนรู้ที่จะวางกุญแจ เราควรเรียนรู้ที่จะใช้กุญแจ หัดปล่อย หัดวาง พุทธศาสนาไม่ได้สอนแค่ว่าทำดีไปสวรรค์ ทำชั่วไปนรก เราสอนเหนือนรกเหนือสวรรค์เหนือบุญเหนือบาป นั่นก็คือต้องไปให้ถึงนิพพาน

จงเป็นดั่งตะเกียง จงเป็นดั่งเรือชูชีพ และ จงเป็นดั่งบันได

วันนี้ได้อ่านหนังสือพิมพ์ฉบับหนึ่งแล้วก็เจอคำคมของฝรั่งรู้สึกประทับใจมาก สอดคล้องกับวิถีชีวิตของท่านที่ได้อุทิศตนบำเพ็ญประโยชน์เพื่อมวลมนุษยชาติ ฝรั่งคนนี้เขาเขียนไว้ว่า จงเป็นดั่งตะเกียง จงเป็นดั่งเรือชูชีพ และจงเป็นดั่งบันได มีใครถอดรหัสออกบ้าง ว่าในคำคมนี้เขาซ่อนอะไรเอาไว้

เขาบอกว่าถ้าคุณได้เกิดเป็นคนจงเป็นดั่ง ๓ สิ่งนี้คือ จงเป็นดั่งตะเกียง จงเป็นดั่งเรือชูชีพ และ จงเป็นดั่งบันได ถ้าเราถอดรหัสออกเราจะรู้ว่าชีวิตเราเคยเป็นอะไรมาบ้าง

- จงเป็นดั่งตะเกียง หมายความว่า จงใช้ชีวิตเพื่อให้แสงสว่างแก่สังคม แก่ประเทศชาติ และแก่มวลมนุษยชาติ
- จงเป็นดั่งเรือชูชีพ ก็หมายความว่า จงใช้ชีวิตเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูล ผู้ที่ตกทุกข์ได้ยาก
- จงเป็นอย่างบันได หมายความว่า จงทอดตัวรับใช้เพื่อนมนุษย์เพื่อให้เพื่อนมนุษย์นั้นได้เจริญเติบโต ได้พัฒนาไปกลายเป็นคนที่สมบูรณ์แบบ

จงเป็นดั่งตะเกียง

จงเป็นดั่งตะเกียงก็หมายถึงคนที่ใช้ชีวิต ในทางให้สติ ให้ปัญญา บุคลคลใดบ้างที่อยู่ในกลุ่มนี้ก็คือ ครูบาอาจารย์ พ่อแม่ พระ สื่อมวลชน ใครก็ตาม ที่ให้ปัญญาแก่คนอื่น คนนั้นนับว่าเป็นเช่นเดียวกันกับตะเกียง

เราท่านทั้งหลายเป็นดั่งตะเกียงกันบ้างไหม หรือเห็นใครจุดตะเกียงกันขึ้นมาแล้วก็ดับมัน ไปเที่ยวดับตะเกียงคนอื่นมีไหม ในโลกนี้มีเยอะ คนที่เห็นคนอื่นทำอะไรดีๆ แล้วพอแสงเขาเจิดจรัสขึ้นมา แล้วก็ไปขัดแข้งขัดขา แล้วดับตะเกียงเขาไปเรื่อย เพราะฉะนั้น เราต้องย้อนถามตัวเอง ว่าเป็นตะเกียงบ้างไหม

จงเป็นดั่งตะเกียงคือใครก็ตามที่เกิดมาแล้วได้อุทิศตนบำเพ็ญประโยชน์ ให้แสงสว่างทางปัญญาแก่เพื่อนมนุษย์ เชื่อว่าทุกท่านต้องเคยเป็นดั่งตะเกียงมาแล้ว อย่างน้อยที่สุดเราก็ให้ แสงสว่างกับคนในครอบครัวเรา สอนลูกสอนหลาน แนะนำคนนั้นบอกทางคนนี้ **การที่เราได้ให้ความรู้ ให้ปัญญา ให้ประสบการณ์ เป็นวิทยาทานแก่เพื่อนมนุษย์เริ่มจากคนในครอบครัวของเราแสดงว่า เราได้เป็นดั่งตะเกียง**

จงเป็นดั่งเรือชูชีพ

เช่นเดียวกันทุกๆ ครั้งที่เราได้เข้าไปช่วยเหลือเกื้อกูลเพื่อนมนุษย์ที่กำลังตกทุกข์ได้ยาก คร่ำครวญอยู่ในทะเลแห่งความทุกข์ เรายื่นมือแห่งความเมตตากรุณาของเราเข้าไป ทั้งด้วยวิถีชีวิตและบางคนทั้งชีวิตคือเอาชีวิตทุ่มไปเลย เช่นทหารพรานทั้งหลายเอาชีวิตลงไปแลกเพื่อให้คนที่อยู่ในบ้านในเมืองนั้น ได้มีสันติสุขโดยที่คนจำนวนมากที่ใช้ชีวิตอยู่ในกรุงเทพ ใช้ชีวิตอยู่ในเมืองใหญ่ ไม่เคยล่วงรู้เลยว่ามีคนไทยจำนวนมากที่อุทิศตนเป็นรั้วของชาติ แล้วต้องไปเสียชีวิตในต่างแดนต่างบ้าน ต่างเมือง เพื่อที่จะให้คนที่อยู่ในเมืองได้มีชีวิตที่ร่มเย็นเป็นสุข นี่คือสุดยอดของเรือชูชีพ

สิ่งที่เรือชูชีพเหล่านี้ได้รับในกรณีที่ เรือไปล่มอยู่ในสงคราม ในสมรภูมิ ในป่าดงดิบ ก็คือถ้าได้ร่างกลับมา ถ้าดีสุดก็ได้เลื่อนยศซึ่งไม่มีใครปรารถนา จ่าเพียรขาเหล็กในวันที่เขามาร้องเรียนท่านนายกรัฐมนตรีที่ทำเนียบรัฐบาล ท่านบอกว่าผมไม่อยากเป็นพลเอกหลังจากที่ผมตายไปแล้ว

นี่คือชีวิตของคนที่เป็นเรือชูชีพ อย่างดีสุดถ้าล่วงลับดับขันธ์ในสมรภูมิ หรือในการปกป้องอธิปไตยของชาติก็ได้เลื่อนยศ แต่เป็นยศที่ทุกคนไม่ปรารถนาเพราะไม่ได้ใช้สิทธินั้นเลย หรืออย่างดีที่สุดก็กลับมาในสภาพมีธงชาติคลุมโลง แต่ในโลกแห่งความเป็นจริง **มีคนจำนวนมากที่ได้อุทิศตนเป็นเรือชูชีพ ออกจากฝั่งสละชีวิตของตนช่วยเหลือเกื้อกูลคุ้มครองปกป้องมนุษยชาติให้มีชีวิตร่มเย็นเป็นสุข ใครทำหน้าที่เหล่านี้ คนเหล่านี้แหละควรทำอนุสาวรีย์ให้**

จงเป็นดั่งบันได

และเช่นเดียวกันใครก็ตามที่อุทิศตนเป็นบันไดทอดตัวลงรับใช้เพื่อนมนุษย์ ในองค์กรที่ทำหน้าที่ช่วยเหลือเกื้อกูลเพื่อนมนุษย์ในนามสมาคมการกุศล มูลนิธิการกุศลต่างๆ เราทั้งหลายได้เป็นบันได อุทิศตนแจกทุนการศึกษา หางานให้คนทำ ช่วยเหลือผู้พิการ คนบาดเจ็บปากแหว่งเพดานโหว่ สร้างโรงเรียน ถวายทุนการศึกษา ให้แก่พระสงฆ์ เปิดหูเปิดตาให้คนทุกข์คนยากได้เรียนหนังสือได้มีโอกาสในการแสวงหาปัญญา หรือแม้กระทั่งช่วยเหลือเกื้อกูลคนตกงานให้ได้มีงานทำ

งานเหล่านี้เป็นงานของบันไดช่วยให้คนอื่นเขาได้เลื่อนตนเองไปสู่ฐานะอันสูง **อาตมาเชื่อว่ามีคนอุทิศตนเป็นบันไดจำนวนมาก คนที่อุทิศตนเป็นบันไดไม่จำเป็นต้องอยู่ในสมาคมต่างๆ ซึ่งเป็นองค์กรการกุศล อาจจะหมายถึงใครก็ได้ที่ยื่นมือให้ความเมตตากรุณาไปหาคนที่ซึ่งยังไม่เห็นทางว่าชีวิตนี้จะมุ่งไปทางไหน**

เช่นเห็นใครสักคนกำลังตกงาน เราก็บอกมาเดี๋ยวพี่ช่วย มาเดี๋ยวพี่หางานให้ หรือเห็นเด็กคนหนึ่งไม่มีทุนการศึกษา ก็นำเงินตัวเองไปออกให้ หรือเห็นใครคนใดคนหนึ่งจะเข้าสู่วงการไม่มีประสบการณ์เลย เราก็แนะนำเคล็ดลับ แนะนำประสบการณ์ให้ เห็นใครทำงานแล้วทุกข์เหลือเกินอยู่ในระหว่างทดท้อห่อเหี่ยว เราก็ให้กำลังใจ จนเขาลุกขึ้นมาหยัดยืนได้ คนที่ทำหน้าที่เช่นนี้ก็เป็นบันไดได้เช่นเดียวกัน

ฉะนั้นในโลกนี้จึงมีคนอยู่ ๓ ประเภท ซึ่งเป็นคนที่พึงประสงค์ เราควรจะเป็นคนในทั้ง ๓ ประเภทนี้ประเภทใด ประเภทหนึ่ง

๑. อุทิศตนเป็นดั่งตะเกียงให้แสงสว่างทางปัญญาแก่เพื่อนมนุษย์ด้วยกัน

๒. อุทิศตนเป็นเรือชูชีพคอยช่วยเหลือเกื้อกูลเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน

๓. อุทิศตนเป็นดั่งบันไดคอยทอดกายลงเพื่อวางรากวางฐานให้กับคนในรุ่นของเราและในรุ่นหลังให้ได้เจริญเติบโตขึ้นไปมีอนาคตสดใส

ดุจหัวใจพระโพธิสัตว์

ฉะนั้นใครก็ตามที่ทำหน้าที่ทั้ง ๓ ประการนี้ **คนทั้ง ๓ กลุ่มนี้เป็นคนที่ควรค่าเกิดมาเป็นคน เป็นคนที่ควรค่าแก่การสร้างอนุสาวรีย์ให้ คนทั้ง ๓ ประเภทนี้กล่าวโดยสรุปแล้วก็คือ คนที่มีหัวใจแห่งพระโพธิสัตว์**

พระโพธิสัตว์นั้นมีปรัชญาในการทำงานของท่านอยู่ตรงที่ว่า ปรารถนาจะให้คนอื่นดีกว่าตน ใครก็ตามที่มีปรัชญาในการทำงานอย่างนี้คนนั้นเป็นพระโพธิสัตว์ คือ ปรารถนาที่จะหยิบยื่นความร่มเย็นเป็นสุขให้แก่คนอื่น เช่น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวของเรา ครั้งหนึ่งมีคณะนายแพทย์ชั้นผู้ใหญ่ทั้งหลายที่ถวายการอภิบาลพระองค์ท่านได้เข้าเฝ้าเพื่อกราบบังคมทูลพระกรุณาขอพระองค์ท่านทรงงดการพระราชทานปริญญาบัตรซึ่งเป็นพระราชกรณียกิจที่ทรงปฏิบัติมาอย่างยาวนาน

พระองค์ท่านได้มีพระกระแสรับสั่งต่อคณะนายแพทย์ทั้งหลายว่า พระองค์ยังอยากจะปฏิบัติพระราชกรณียกิจตรงนี้ต่อไป โดยทรงให้เหตุผลว่านักเรียน นักศึกษาทุกคนที่เขาตั้งใจเรียนหนังสือกันนั้นก็หวังใจอยู่ว่า เมื่อเรียนจบแล้วจะได้เข้ารับปริญญากับพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ฉะนั้นแม้เขาจะตั้งใจเรียนหรือไม่ตั้งใจเรียนก็ตาม แต่ในวันที่รับปริญญาบัตรทุกคนตั้งใจรับ

สังเกตไหมไม่ว่าจะเป็นนักเรียนที่ตั้งใจเรียนอย่างเต็มที่หรือนักเรียนที่ไม่ตั้งใจเรียนเลยแต่ถึงเวลารับปริญญาทุกคนตื่นเต้นไหม โดยเฉพาะนักเรียนนักศึกษาในเมืองไทยเวลาจบแล้วได้สวมครุยเป็นบัณฑิตแล้วนี่ตื่นเต้น ดีอกดีใจ แล้วรับปริญญากันทีหนึ่งอย่างน้อยต้องถ่ายรูปชุดใหญ่ ๓ ครั้ง ซ้อมเล็กก็ถ่าย ซ้อมใหญ่ก็ถ่าย รับจริงก็ถ่าย

ลูกศิษย์อาตมภาพคนหนึ่งในงานรับปริญญาตอนนั้นยังใช้ฟิล์มอยู่เขาใช้ฟิล์มไปทั้งหมด ๓๓ ม้วน จนกระทั่งรับปริญญาเสร็จแล้วไม่มีปัญญาอัด เก็บฟิล์มไว้ ๑ ปี เพราะมันแพงมาก อาตมาถามว่าตอนที่หนูเรียนหนังสือหนูตั้งใจเรียนไหม ลูกศิษย์คนนี้ก็บอกว่าก็ตั้งใจบ้างไม่ตั้งใจบ้าง อ้าวแล้วตอนรับปริญญาทำไมถ่ายรูปเยอะแยะลูกศิษย์คนนี้ก็บอกว่า แหมครั้งหนึ่งในชีวิต

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวของเรานั้น พระองค์ท่านทรงตระหนัก รู้เป็นอย่างดีว่า ทุกคนที่เป็นบัณฑิตเฝ้ารอวันนี้ แม้แต่เราทั้งหลายเวลาจะได้เฝ้าพระองค์ท่าน ยิ่งมีโอกาสได้เข้ารับของพระราชทานบางสิ่งบางอย่างจากพระองค์ท่านยิ่งแล้ว ดีอกดีใจ บางคนนอนไม่หลับ เช่นเดียวกันบัณฑิตทั้งหลายเป็นอย่างนั้นก็เฝ้ารอวันที่จะได้เฝ้าพระองค์ท่าน แล้วได้รับพระราชทานปริญญาบัตรจากพระหัตถ์พระองค์ท่าน แล้วในหลวงก็ทรงสรุปว่าความสุขของบัณฑิตก็คือการได้รับปริญญาจากมือในหลวง ความสุขของในหลวงก็คือการได้เห็นบัณฑิตมีความสุขจากการได้รับวุฒิปริญญา

พระองค์ท่านจึงรับสั่งว่าเรามีความสุขที่ได้เห็นเขามีความสุข หรือเรามีความสุขที่ได้เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เขามีความสุข พระราชกระแสรับสั่งองค์นี้อาตมาภาพสรุปให้ฟังง่ายๆ ว่า งานของเราก็คือการทำให้เขามีความสุข พระองค์ท่านถือปรัชญาการทำงานเช่นนี้ ดังนั้นพระองค์ท่านจึงรับสั่งว่า ยังคงยินดีที่จะทำหน้าที่พระราชทานปริญญาบัตรให้กับบัณฑิตทั้งหลายต่อไปโดยไม่ทรงเห็นแก่ความเหน็ดเหนื่อยพระวรกายเลยแม้แต่น้อย

ท่านทั้งหลายเห็นหรือยังนี่แหละคือคนที่มีหัวใจของความเป็นพระโพธิสัตว์คือปรารถนาที่จะเห็นคนอื่นได้ดีกว่าตน

ล้างใจจากความริษยา

คนในโลกนี้หายากนะที่จะมีจิตใจปรารถนาเห็นคนอื่นโดดเด่นเป็นสุขกว่าตนเอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งคนไทยของเรา คนไทยเรานั้นมีความอิจฉาริษยาสูงเป็นอันดับ ๑ ของโลก นี่เป็นข้อสังเกตของอาตมา อาจจะถูกหรือผิดก็ได้ มีปราชญ์คนหนึ่งเขียนบทกวีขึ้นมาว่า

อันที่จริงคนเขาอยากให้เราดี แต่ถ้าเด่นขึ้นทุกทีเขาหมั่นไส้
จงทำดีแต่อย่าเด่นจะเป็นภัย ไม่มีใครอยากเห็นเราเด่นเกิน

อาตมาฟังแล้วไม่ค่อยชอบกวีนิพนธ์บทนี้เพราะมันทำให้คนที่อยากจะเป็นคนดีฝ่อไปหมด กลัว คนดีในเมืองไทยเวลาจะทำดี ทำครึ่งๆ กลางๆ กลัวว่าจะเด่นเกินไปแล้วเป็นภัยแก่ตัว อาตมาจึงอยากจะเขียนแก้ไขว่า

อันที่จริงคนเขาใคร่ให้เราดี แต่ถ้าเราเด่นจนเด่นดีก็ย่อมได้
จงทำดีให้โดดเด่นจะเป็นไร เพราะใครๆย่อมอยากเห็นเราเด่นดี

ต่อไปคนจะได้กล้าทำดี ไม่ใช่พอจะทำดีก็ระวัง ในวัดเราก็เจอท่านมหาเทศน์อย่างนี้ระวังนะ โดนปราม พระหนุ่มน้อยๆ ไม่กล้าเทศน์กล้าสอน เพราะอะไรถูกขู่ด้วยกวีนิพนธ์บทนี้ใช่ไหม ใครลุกมาทำดี ทำอย่างนี้ระวังนะ ทำงานเก่งขนาดนี้ระวังนะ ข้าราชการเรา ฝ่อไหม ฝ่อนะ เรามาทำงานมูลนิธิมาอุทิศตนให้สังคมรายการโทรทัศน์มาสัมภาษณ์ คุณนายคะออกทีวีบ่อยไปนะช่วงนี้ระวังนะ ระวังจะไม่มีคนคุยด้วย

คนไทยถูกกดด้วยบทกวีบทนี้เพราะฉะนั้นอาตมาฟังแล้วไม่ชอบเลยเพราะมันทำให้คนที่อยากอุทิศตนเป็นดั่งตะเกียง เป็นดั่งชูชีพ และเป็นดั่งบันไดหายไปทีละน้อย แม้แต่เราคนไทยอยากจะบอกว่าฉันรักประเทศไทย ฉันรักในหลวง สังเกตไหม ๕-๖ เดือนที่ผ่านมานี้ไม่อยากจะพูดคำนี้เป็นเพราะอะไรเรากลัว กลัวใครจะมาเล่นงานเรา

ก็ไม่ใช่เพราะในหลวงหรือ ก็ไม่ใช่เพราะบูรพกษัตริย์ที่รักษาแผ่นดินเอาไว้ให้หรือ เราจึงมีวันที่ร่มเย็นเป็นสุขอยู่ทุกวันนี้ แต่แล้ววันหนึ่งเรากลับกลัวว่า ถ้าบอกว่ารักในหลวงจะเป็นอันตราย นี่แหละเป็นอันตรายอย่างยิ่งที่ฝังอยู่ในตัวคนไทย ไม่กล้าทำดีให้ถึงที่สุด กลัวว่าเด่นเกินไปจะโดนทำร้าย

อาตมากลับมองตรงกันข้ามนะ อาตมามองว่าถ้าเด่นจริงๆ แล้วในที่สุดเขาจะทำอะไรไม่ได้ ถ้าทุกท่านติดตามข่าวสารต่างประเทศก็จะเห็นข่าวอยู่ข่าวหนึ่งมหาเศรษฐีอันดับหนึ่งและสองของโลกคือ บิล เกตส์ และ วอร์เรน บัฟเฟตต์ สองคนนี้ชักชวนเศรษฐีอเมริกัน ๔๐ คน มาร่วมรับประทานอาหารกัน แล้วตกลงเป็นกติกาทำสนธิสัญญาร่วมกัน ว่าเราทั้งหลาย ๔๐ คน ซึ่งถือครองทรัพย์สินมากเป็นอันดับต้นๆ ของประชากรทั้งโลกยินดีจะสละทรัพย์สินอย่างน้อย ๕๐% ของสินทรัพย์ที่ตนถือครองเพื่ออุทิศตนหรือใช้เพื่อในการช่วยเหลือเกื้อกูลเพื่อนมนุษย์ทั้งโลกโครงการนี้มีชื่อว่า The Giving Pledge

เศรษฐีอเมริกันร่วมกันทำโครงการนี้และได้รับความสนใจกระจายไปทั่วโลก สื่อมวลชนฝรั่งต่างชาติตีข่าวว่าสุดยอดอภิมหาโครงการของโลกคือมหาเศรษฐีของโลกร่วมกันบริจาคคนละ ๕๐% ช่วยเหลือการศึกษา ช่วยเหลือการคิดค้นเวชภัณฑ์ยา ช่วยเหลือปัญหาความยากจน ช่วยเหลือปัญหาโรคเอชไอวี เอดส์ และช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ที่ประสบภัยพิบัติจากการเปลี่ยนแปลงของธรรมชาติในรูปแบบต่างๆ

สื่อมวลชนต่างชาติตีข่าวกันมโหฬาร แต่อาตมาได้เห็นปฏิกิริยาจากคนไทย และสื่อไทยบางฉบับเขียนเอาไว้ว่า ก็ใช่สิมีเงินขนาดนั้นบริจาคแค่นี้ยังน้อยไป หรือบางคนก็เห็นว่าคนพวกนี้ไม่มีอะไรทำแล้วอยากจะรวยก็รวยถึงที่สุดแล้วงานต่อไปก็คือต้องสร้างภาพ บางคนก็บอกว่ามันก็แน่สิก็สองคนนี้ตอนนี้กำลังเซ็ง มีเงินเป็นล้านๆ ยูเอสดอลล่าร์ ฉะนั้นก็ต้องหาอะไรทำ อย่างน้อยก็ได้เป็นข่าว บริจาคจริงหรือเปล่าก็ไม่รู้ นี่คือเสียงจากสื่อมวลชนส่วนหนึ่ง หรือจากคนไทยส่วนหนึ่ง

สิ่งนี้สะท้อนอุปนิสัยคนไทยได้ คนไทยขี้ริษยา ในเมืองฝรั่งต่างแดนถ้าเห็นคนของเขาทำอะไรดีๆ นะ เขาจะถือหลัก ดี เด่น ดัน ถ้าในเมืองไทย เราถือหลัก ดี เด่น ดึง ถ้าดึงไม่ได้ก็ ดี เด่น ดับ แล้วคนดีก็ฝ่อ คนดีหายไปหมดเลย ใครลุกขึ้นมาทำดีก็จะถูกสงสัยว่ามีวาระซ่อนเร้นรึเปล่า ใครลุกขึ้นมาบริจาคสร้างภาพรึเปล่า ใครลุกขึ้นมาทำการกุศลจะลงการเมืองรึเปล่า ถ้าเจออย่างนี้บ่อยๆ มีใครอยากทำดีไหม จิตวิญญาณในการรับใช้เพื่อนมนุษย์หายไป ที่หายไปก็เพราะวัฒนธรรมริษยามันเข้มข้นเกินไป

อาตมายังจำได้ตอนที่ บารัก โอบามา ลงชิงตำแหน่งผู้สมัครประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกาในช่วงแรกๆ ในโค้งแรกๆ ทั้งๆ ที่เขาเป็นม้ามืด ๑๐ ปี นับจากปีนี้ถอยหลังไปไม่เคยได้ยินชื่อคนๆ นี้ แต่เมื่อ ๕ ปีก่อนที่เขาจะเสนอตัวลงชิงตำแหน่งประธานาธิบดีของอเมริกานั้น

วันหนึ่งมีการประชุมพรรคเดโมแครต เป็นพรรคประชาธิปัตย์ของอเมริกานั่นเอง นักการเมืองหนุ่มคนนี้ได้รับคัดเลือกให้ขึ้นพูดเพื่อนำเสนอผู้สมัครคนหนึ่งของพรรค ถ้าจำไม่ผิดคือจิม แครี่

โอบามา ลุกขึ้น นำเสนอผู้สมัครรุ่นพี่ของเขาเพื่อไปชิงตำแหน่งกับจอร์จ ดับเบิลยู บุช ผู้ชายคนนี้ใช้เวลาพูดแค่ ๑๕ นาที แต่ในการกล่าว สุนทรพจน์ ๑๕ นาทีวันนั้นทุกคนในห้องประชุมนั่งอึ้ง และตกตะลึงว่า เราไม่ได้เห็นคนที่เปี่ยมด้วยพลังใช้วาทศิลป์ระดับนี้มานานมากแล้ว คนๆ นี้เปรียบไปก็คล้ายจอห์น เอฟ เคนเนดี้ ผู้ใหญ่คนหนึ่งของพรรคลุกขึ้นยืนปรบมือยาวหลังจากนักการเมืองหนุ่มคนนี้ได้กล่าวสุนทรพจน์จบ และเรียกพบเป็นการส่วนตัวว่า ประชุมพรรคครั้งหน้าคุณพูดอีกสักครั้งไหม พอเขาได้พูดครั้งที่ ๒ ผู้ใหญ่ ๔-๕ คนในพรรคเริ่มคุยกันว่าอเมริกาเคยมีประธานาธิบดีจากตระกูล คลินตัน คั่นด้วยตระกูล บุช ใช่ไหม สมัยหน้าเราจะเป็นอย่างนั้นอยู่อีกไหมจะกลับมาฮิลลารี่ คลินตัน อีกสักรอบไหม หรือสมัยหน้าเราจะเป็น โอบามา

ผู้ใหญ่เขาเริ่มคุยกัน แล้วผู้ใหญ่คนหนึ่งก็ส่งสัญญาณบอกโอบามาว่า คุณลองหาเสียงดูนะ ผู้ชายคนนี้ลงสมัครทั้งๆ ที่ทั่วโลกเขารู้กันหมดแล้วว่าประธานาธิบดีคนต่อไปของอเมริกาก็คือ ฮิลลารี่ แต่เมื่อโอบามาเริ่มหาเสียงและเริ่มกล่าวสุนทรพจน์ไปตามเมืองต่างๆ พอเดือนแรกเขาแพ้หลุดลุ่ย แต่พอหกเดือนหลังเป็น อย่างไร ชนะ ชนะ ชนะ และชนะ และก็ในที่สุดได้เป็นประธานาธิบดี

ความสำเร็จของโอบามาไม่ใช่เพราะความรู้ความสามารถของเขาเพียงอย่างเดียวแต่ปัจจัยสำคัญที่สุดก็คือ การที่ผู้ใหญ่ในพรรคมีวัฒนธรรม ดี เด่น ดัน ซึ่งมันตรงกันข้ามกับในเมืองไทยของเราถ้าเห็นใครทอประกายอย่างนั้นเราจะส่งคนเข้าไปพูด น้องพูดอย่างนี้ระวังหน่อยนะเกินหน้าเกินตาผู้ใหญ่ แล้วคนรุ่นใหม่ของเราที่กำลังทอประกาย เจิดจรัสอย่างนั้นจะเป็นอย่างไร ถอย ฝ่อ และสุดท้าย

เข้าสู่วงการเมืองไหม สุดท้ายไปหากินในแวดวงธุรกิจเอกชนดีกว่า อยู่ในการเมืองแล้วอันตราย นี่ไงบ้านเมืองถึงขาดแคลนคนดีมาช่วยจนทุกวันนี้ กี่ปีกี่ปีก็เห็นนักการเมืองหน้าเดิมวนมาใช่ไหม

เพราะฉะนั้นวัฒนธรรมริษยาเป็นอีกวัฒนธรรมหนึ่งที่ทำให้เมล็ดพันธุ์แห่งคนดีในเมืองไทยมันฝ่อ มันแห้ง แล้วสุดท้ายสูญพันธุ์ ดังนั้นเราทั้งหลายซึ่งได้อุทิศตนช่วยเหลือ เกื้อกูลเพื่อนมนุษย์มามาก หลายคนอุทิศตนเป็นดั่งแสงตะเกียง หลายคนอุทิศตนเป็นดั่งเรือชูชีพ หลายคนอุทิศตนเป็นดั่งบันได โดยที่แทบไม่มีชื่อเสียง เรียงนามเป็นที่ปรากฏในแวดวงสังคมใช่ไหม แต่แล้วเราก็ยังคงยินดีที่ จะทำภาระและหน้าที่เช่นนั้น

สร้างเรือนเพาะชำคนดี

แค่นี้พอไหม ทำดีเงียบๆ พอไหม อาตมาพูดได้เลยว่าไม่พอ เพราะลำพังการทำดีเงียบๆ ของพวกเรานั้นอย่างดีที่สุด เมื่อเราล่วงลับดับขันธ์ไป ไม่มีคนรุ่นใหม่ขึ้นมาแทน มันน่าเสียดายอย่างยิ่ง ฉะนั้นลำพังการทำดีเงียบๆ อย่างเดียวไม่พอเราจะต้องช่วยกันจัดสภาพแวดล้อมให้มีคนดีเพิ่มขึ้นๆ

ทำอย่างไรเราจึงจะช่วยกันสร้างเรือนเพาะชำคนดีขึ้นมาให้มองไปทางไหนก็มีคนดีกระจายอยู่เต็มแผ่นดิน ประการหนึ่งก็คือเราต้องช่วยกันถอดถอนวัฒนธรรมริษยาออกไปจากใจคนไทย

พระพุทธศาสนาท่านให้หลักการเอาไว้หลักการหนึ่งว่า ถ้าเห็นคนดีให้ มุทิตา แต่ก่อนที่จะมุทิตาต้องมีหลักธรรมข้ออื่นก่อนนั้นก็คือ **ในยามปกติให้อยู่ร่วมกันด้วยเมตตา คือ มองคนทั้งโลกว่าเป็นมิตรกับเราทั้งหมด มองไปทางไหนเห็นแต่คนที่เป็นเพื่อนของเรา เป็นมิตรของเรา**คำว่า เมตตา กับคำว่า มิตร รากศัพท์เดียวกัน เมตตาก็แปลว่ามิตร มิตรก็แปลว่าเมตตา มองไปทางไหนเห็นแต่คนที่เป็น

เพื่อนของเรา มองไปทางไหนเห็นแต่คนที่เป็นมิตรกับเรา ไม่โกรธ เกลียดชิงชังใครเลย ในยามปกติให้มีเมตตาคืออยู่ร่วมกับคนทั้งหลายฉันมิตร

ในยามมีปัญหาให้มีกรุณา คือลุกขึ้นมาช่วยเหลือเกื้อกูลเพื่อนมนุษย์เท่าที่เราจะทำได้ ช่วยเหลือเกื้อกูล ตอนเกิดเหตุการณ์สึนามิเมืองไทยโด่งดังมากไม่ใช่เพราะคนตายเยอะนะแต่เพราะคนไทยแห่แหนกันไปเป็นอาสาสมัครนั่นแหละเขาเรียกว่า กรุณา ช่วยเหลือเกื้อกูลเพื่อนมนุษย์ในยามตกยาก

ทีนี้ในยามที่เพื่อนมนุษย์ของเรา ได้ดีมีความสุขต้องมุทิตา พลอยอนุโมทนาสาธุการ ด้วยความยินดีปรีดาร่วมกับเขา เมตตาคนไทยทำได้ไหม ทำได้ มองไปทางไหนก็ไทยทั้งนั้น เมืองไทยนี่มองคนไทยทุกคนเป็นมิตรหมด

แม้แต่พระพุทธเจ้าซึ่งเป็นชาวอินเดีย พอมาอยู่เมืองไทย คนไทยนับเป็นวงศาคณาญาติ เราเรียกพระประธานในแต่ละวัดว่าหลวงพ่อใช่ไหม หลวงพ่อวัดไร่ขิง หลวงพ่อวัดบ้านแหลม หลวงพ่อโสธรหลวงพ่อเพชร นับเป็นหลวงพ่อหมดเลย นี่คือวัฒนธรรมนับญาติของคนไทย แสดงว่าคนไทยปฏิบัติหลักธรรมข้อเมตตาได้ไม่มีปัญหา ข้อกรุณามีปัญหาไหม ไม่มีปัญหา

แต่พอมาถึงข้อมุทิตา เห็นคนอื่นได้ดีมีความสุขกลับตั้งแง่ ตกลงว่านี่ไต่เต้าหรือเอาเต้าไต่ ตกลงใช้ความรู้ใช้ความสามารถหรือใช้เรือนร่างกันแน่ เห็นใครได้ดิบได้ดี เรากระแนะกระแหนตลอดเวลา นี่แหละเขาเรียกว่าวัฒนธรรมริษยา แทนที่จะมุทิตาเห็นใครได้ดีแทนที่จะชมว่าคนๆ นี้สมควรได้รับรางวัลนานแล้ว เคยได้ยินไหม ส่วนมากมีแต่บริจาคไปเท่าไหร่ละ ถึงได้รับรางวัล เห็นใครได้เลื่อนขั้นขึ้นตำแหน่งใหม่เอาช่อดอกไม้ไปให้เขาแล้วบอกว่า พี่สมควรแล้ว พี่เก่งมานานแล้วนี่ว่าถือว่าช้าไปมาก ถ้าได้ยินอย่างนี้เรารู้สึกดีไหม คนที่เขารับการแสดงมุทิตาจิตจะรู้สึกยินดีมาก

แต่จะหาคนที่มีมุทิตาจิตแบบนี้น้อยนะ โดยมากเห็นคนอื่นได้ดีมีความสุขสิ่งแรกที่เราทำคือ เชอะ ไม่รู้ว่าให้ใต้โต๊ะ ไปเท่าไหร่ ไม่รู้ว่าต้องใช้เวลานานเท่าไหร่ถึงได้เลื่อนขั้น ไม่รู้ว่าติดสินบนไปเท่าไหร่ ถึงได้มาถึงตรงนี้ ไม่รู้ว่าต้องเอาเต้าไต่หรือไต่เต้าถึงขึ้นมาเป็นดาราชั้นนำ

อันนี้เป็นเสียงของพญามาร ไม่ใช่เสียงของพระโพธิสัตว์ พระโพธิสัตว์เห็นใครได้ดีมีความสุขพระโพธิสัตว์จะพนมมือแล้วสาธุ เขาเก่งจังเลย สมควรแล้ว นี่ยังช้าเกินไปที่เขาได้รับรางวัล แต่อย่างน้อยในที่สุดฟ้าก็มีตา ถ้ามีคนพูดในลักษณะชื่นชมยินดี ความดีของเพื่อนมนุษย์มากขึ้นๆ คนดีจะมีเพิ่มขึ้น

มีงานวิจัยชิ้นหนึ่งเขาทำวิจัยว่า ในการบริหารจัดการนั้น ระหว่างการตำหนิกับการชื่นชมนั้นอะไรส่งผลมากกว่ากัน เขาไปวิจัยในบริษัทยักษ์ใหญ่แห่งหนึ่งสมมุติให้เจ้านายสองคนบุคลิกต่างกันสิ้นเชิงจัดทีมมาทีมละ ๑๐ คน ทีม ๑ ทุกวันเวลาทำงานตำหนิทุกวัน เริ่มงานทุกวันด่าทุกวันผลก็คือแทนที่ประสิทธิภาพจะดีขึ้น ประสิทธิภาพต่ำลง กับทีม ๒ ทุกวันที่เริ่มงานเจ้านายบอกคุณนี่มีแววใช้ได้เลยนะ ความคิดนี้เจ๋งมากเลยลองทำดู ใครคิดผมไม่เคยได้ยินมาก่อน เชื่อไหม ผ่านไปทุกคนเก่งหมดเลย ทุกคนดีขึ้น เพราะทุกคนเชื่อมั่นในตนเอง

เห็นไหม ริษยาคือการพูดจาในเชิงทำลายเมื่อมากเข้าสุดท้ายคนดีๆ ก็ทำลายตัวเองเพราะเขาไม่เชื่อมั่นในตนเอง ไฟที่จะสร้างสรรค์ฝ่อไปหมด การชื่นชมเป็นมุทิตา ดีขึ้นไหม ผลก็คือทุกคนเชื่อมั่นลุกขึ้นมาทำความดี และประสบความสำเร็จ ฉะนั้นเราคนไทยที่อุทิศตนรับใช้เพื่อนมนุษย์เป็นสิ่งที่ดีก็จริงอยู่แต่ยังไม่พอ เพราะถ้าเราไม่ร่วมกันสร้างวัฒนธรรมให้มีคนรุ่นใหม่เกิดขึ้นเราจะตายเปล่า เหมือนจ่าเพียรขาเหล็ก

ตอนที่ท่านเสียชีวิตสื่อตีข่าวนี้ยาวนาน ๓-๔ อาทิตย์ติดต่อกัน แต่เชื่อไหมภรรยาของท่านมากรุงเทพ มาร้องเรียนต่อทางการว่า ยัง

ไม่ได้รับเงินช่วยเหลือเกื้อกูลเท่าที่ควร ที่ผู้ใหญ่รับปากไว้เลย น่า เศร้า จะให้คนไทยตายเปล่าอีกเท่าไหร่ จะให้คนดีๆ ทอดร่างวางขันธ์ ให้คนปัจจุบันอีกเท่าไหร่ถึงจะคุ้มกัน เราถึงจะรู้สึกรู้สากัน

ฉะนั้นท่านทั้งหลายที่อุทิศตนรับใช้เพื่อนมนุษย์เป็นสิ่งที่ประเสริฐมากแต่ยังไม่พอ สิ่งที่เราทั้งหลายควรร่วมกันทำก็คือ ทำอย่างไรจะช่วยกันสร้างเรือนเพาะชำคนดีให้เกิดขึ้นในสังคมไทย พูดอีกอย่างหนึ่งว่าทำอย่างไรจะกระตุ้นให้มีคนดีพันธุ์ใหม่เกิดขึ้นเราต้องช่วยกัน และเราสามารถทำได้ทันทีที่นี่เดี๋ยวนี้โดยไม่เกี่ยวกับเงิน

เราต้องถอดถอนความริษยาของเราออกไปจากใจเพราะความริษยานี้ ถอดถอนได้ คนๆ นั้นจะมีความสุขมากและคนๆ นั้นก็จะกลายเป็นแนวร่วมที่ก่อให้เกิดคนดีเพิ่มขึ้นๆ

แต่ถ้าใครปล่อยให้ความริษยานี้กลายเป็นมะเร็งกัดกิน อยู่ในใจมันกัดกินเราหนึ่งคนยังไม่พอ มันจะกัดกินลามไปถึงคนอื่นๆ ในที่สุดคนอื่นก็จะไม่อยากเป็นคนดีเพราะว่าไวรัสความริษยามันจะเข้าไปทำลายและความริษยานี้ถ้าเราไม่ห้าม ไม่ถอดถอนอันตรายอย่างถึงที่สุด

มีพุทธศาสนสุภาษิตบอกว่า อรติ โลกนาสิกา แปลว่า ความริษยาทำให้โลกพินาศ ในรัชสมัยของพระเจ้าอโศกมหาราช พุทธศตวรรษที่ ๓ พระเจ้าอโศกมหาราชทรงเป็นพุทธมามกะเสด็จไปนมัสการต้นพระศรีมหาโพธิ์เกือบทุกวัน จนพระมเหสีพระองค์หนึ่งรู้สึกอิจฉาต้นโพธิ์ ไม่ใช่อิจฉาคนด้วยกันนะ ไม่ได้อิจฉามเหสีอีกคน แต่อิจฉาต้นโพธิ์ที่พระสวามีไปนมัสการทุกวัน ต้นพระศรีมหาโพธิ์ที่เป็นต้นไม้คู่พระบารมีของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

วันหนึ่งเมื่อพระเจ้าอโศกมหาราชเสด็จไปราชการต่างหัวเมือง มเหสีทรงมอบหมายให้นายทหารคนสนิท เอายาพิษผสมในน้ำร้อนไปราดรดตรงโคนต้นโพธิ์ จนกระทั่งในที่สุดต้นพระศรีมหาโพธิ์ต้นแรกซึ่ง

งอกออกมาในวันเดียวกันกับที่พระโพธิสัตว์ของเราเสด็จมาปฏิสนธิในครรภ์พระพุทธมารดาแห้งเหี่ยวและเฉาตายไปในที่สุด

วันที่พระเจ้าอโศกเสด็จกลับจากราชการตรงเข้าไปนมัสการต้นพระศรีมหาโพธิ์ ทรงทอดพระเนตรเห็นต้นพระศรีมหาโพธิ์เหี่ยวเฉาและตายไปทรงกันแสง เสียพระทัยอย่างถึงที่สุดเพราะต้นโพธิ์ก็เหมือนตัวแทนของพระพุทธเจ้า พระองค์ทรงเสียพระทัยอย่างสุดซึ้งทรงร้องห่มร้องไห้ กันแสงอย่างถึงที่สุดปริ่มว่าจะสิ้นพระชนม์ แล้วรับสั่งให้อมาตย์ราชเสนานำเอาน้ำนมบริสุทธิ์มาราดรดลงไปที่โคนต้นพระศรีมหาโพธิ์แล้วตั้งสัตยาธิษฐานขอให้หน่อพระศรีมหาโพธิ์งอกขึ้นมาใหม่มิเช่นนั้นแล้วจะไม่ยอมลุกขึ้นเป็นอันขาด ทำอยู่เช่นนั้นจนวันหนึ่งหน่อพระศรีมหาโพธิ์หน่อที่ ๒ ก็งอกขึ้นมา

ทุกวันนี้ต้นพระศรีมหาโพธิ์ยังคงอยู่ แต่เป็นต้นที่ ๔ ต้นที่ ๑ ตายไปเพราะริษยา ต้นที่ ๒ อยู่ต่อมาตายเพราะอานุภาพของอนิจจลักษณะของกาลเวลา ต้นที่ ๓ ตายเพราะถูกบุคคลต่างชาติต่างศาสนาทำลาย และต้นที่ ๔ ปลูกขึ้นมาใหม่โดยฝรั่งคนหนึ่ง คือเซอร์ อเล็กซานเดอร์ คันนิ่งแฮม ไม่ใช่ชาวพุทธเป็นหัวหน้ากองขุดค้นโบราณคดีของอังกฤษ

จะเห็นได้ว่า อย่าว่าแต่คนเลยที่ต้องเผชิญภัยริษยา ต้นไม้ก็ยังเลี่ยงไม่พ้น

เพราะฉะนั้นถ้าเราปล่อยให้ความริษยากัดกินหัวใจเราตราบใดก็ตามคนที่เราริษยาเขายังได้ดีมีความสุขเราจะสุขไหม เราจะไม่สุข เห็นเขายิ้มเราก็ทุกข์ เห็นเขาสุขเราก็ทุกข์ เห็นเขาได้เลื่อนตำแหน่งเราก็ทุกข์ คำถามก็คือ แล้วทำไมเราจึงต้องเอาความสุขของเราไปผูกพันกับใครบางคนขนาดนั้น นี่เป็นการปฏิบัติที่ไม่ฉลาดเลยที่เอาชีวิตของเราทั้งชีวิตไปผูกพันกับคนบางคนแล้วก็พลอยอิจฉาริษยา จับตาดูเขาตลอดเวลา อยากให้เขาพินาศหายนะ พอเขาไม่พินาศหายนะ เราก็พินาศหายนะแทน อย่างน้อยที่สุดความสุขในจิตใจเราก็หายไป

ฉะนั้นท่านทั้งหลายต้องระมัดระวังใจตัวเอง อย่าตกเป็นทาสของความอิจฉาริษยาเป็นอันขาด เห็นใครได้ดีมีความสุขควรอนุโมทนาสาธุการ เห็นคนรุ่นใหม่เห็นคนเก่งคนดีมีความรู้ความสามารถทำตนเป็นดั่งบันไดช่วยเหลือเกื้อกูลเขาให้ได้ก้าวขึ้นไปในขั้นที่สูงขึ้น

ทำตนเป็นดั่งบันไดอุทิศความรู้ประสบการณ์ที่เราผ่านโลกมาก่อนแนะนำสอนเขา ทำตนเป็นดั่งเรือชูชีพเห็นว่าเขาจะพลาดพลั้งเสียทีกับความประมาทก็แนะนำบอกเขาว่าอย่าประมาทนะลูก ถ้าเราทำได้อย่างนี้นะคนไทยพันธุ์ใหม่เกิดขึ้น

และนี่แหละคือการจัดสภาพแวดล้อม ให้เมืองไทยมีคนดีเต็มแผ่นดิน เมตตาคนไทยก็ทำได้ กรุณาคนไทยก็ทำได้ มุทิตาแม้ว่าคนไทยทำได้ยากแต่ถ้าพยายามและฝึกฝนก็ทำได้

เคารพกฎหมาย วางใจเป็นกลาง

มีอีกข้อหนึ่งที่ทำยากพอๆ กันกับมุทิตา คือ อเบกขา

อุเบกขา ภาษาบาลีแปลว่า วางใจเป็นกลาง วางใจเป็นกลางในกรณีนั้นๆ เช่นในกรณีที่คนขัดแย้งกับหลักการต้องเลือกหลักการแล้วทิ้งคน ในกรณีที่คนทำชั่วได้รับผลแห่งกรรมชั่วต้องปล่อยให้เขารับผลแห่งความชั่วที่เขาได้ทำไว้เองอย่าแทรกแซง

เราจะวางอุเบกขา อุปกรณ์สำคัญที่สุดหรือปัจจัยสำคัญที่สุดคือต้องมีปัญญา ถ้าไม่มีปัญญาพอ ทำท่าจะวางอุเบกขาคือวางใจเป็นกลางจะกลายเป็นวางเฉยด้วยความไม่มีปัญญา ภาษาพระใช้ “อัญญานุเบกขา” แปลว่าเฉยมั่ว เฉยเมย เฉยเมิน แล้วเราก็ยังคิดว่าฉันกำลังวางอุเบกขา ไม่ใช่นะ อุเบกขา ต้องมีปัญญากำกับถ้าไม่มีปัญญากำกับกลายเป็นการวางอุเบกขาด้วยความโง่ นี่ก็ปฏิบัติยากเหมือนกัน

คนไทยไม่ชอบวางอุเบกขา ใครทำผิดเราโทรหาอีกคนหนึ่ง พี่ตอนนี้ผมมีปัญหากับตำรวจพี่คุยให้หน่อยสิ ถ้าเจออย่างนี้กฎหมายก็ไม่ศักดิ์สิทธิ์ นักการเมืองทำผิดตำรวจก็ไม่กล้าทำอะไร ดูนามสกุลแล้วตำรวจก็เอาเวลาไปจิบชาดีกว่า หรือไม่ก็ใส่เกียร์ว่างดีกว่า หรือเห็นลูกท่านหลานเธอใช้อำนาจบารมีในทางที่ผิดคนไทยก็เฉยเพราะว่าไม่อยากไปยุ่งกับวงศาคณาญาติเขา

ฉะนั้นในสังคมไทยจึงปฏิบัติธรรมข้ออุเบกขาได้ยาก **คนขัดแย้งกับหลักการเรามักจะเห็นแก่หน้าคนแล้วยอมเสียหลักการ ทุกครั้งที่มีปฏิวัติรัฐประหารสิ่งหนึ่งที่ทำหลังจากนั้นคือ ออก พรบ.นิรโทษกรรมเพื่อให้คนผิดพ้นผิด ผลก็คือโรครัฐประหารไม่เคยหายไปจากประเทศไทย**

เพราะทำเมื่อไหร่ก็ออกกฎหมายให้ตัวเองพ้นผิด บ้านเมืองจึงไม่มีบรรทัดฐานที่แข็งแรงใครอยากจะทำผิดก็ทำเพราะรู้ดีแล้วว่าถึงอย่างไรกฎหมายเอาผิดไม่ได้เพราะคนไทยไม่ยอมวางอุเบกขาด้วยความเป็นกลาง

เวลาเห็นคนทำผิด คนไทยเลือกคนแล้วก็ทิ้งหลักการ สุดท้ายบ้านเมืองก็ไร้บรรทัดฐานในการอยู่ร่วมกัน ใครอยากจะทำผิดก็ทำใครอยากจะเย้ยกฎหมายก็ทำ ใครอยากจะละเมิดเส้นศีลธรรมก็ทำเพราะทำไปแล้ว ก็ไม่เห็นมีใครทำอะไร

ต่างกับในต่างประเทศ อย่างในอเมริกาล่าสุด เขาเอาดาราป๊อบสตาร์ของเขาเข้าคุกคือ ลินเซย์ โลฮาน ดาราคนนี้มีชื่อเสียงมาก ทำผิดข้อหาดื่มสุราเกินพิกัด ทำผิดหลายครั้งตำรวจปรามก็แล้วทำทัณฑ์บนก็แล้ว สุดท้ายใช้มาตรการเด็ดคือสวมปลอกวัดระดับแอลกอฮอล์ที่ข้อมือ บางครั้งก็สวมที่ข้อเท้า อาตมาขอเรียกว่าปลอกจริยธรรม เดือนที่แล้วเธอก็ไปดื่มแอลกอฮอล์เกินกว่ากฎหมายกำหนด ปลอกจริยธรรมมันก็ดังขึ้นมา บริษัทก็แจ้งตำรวจให้ไปจับ สุดท้ายถูกพิพากษาจำคุก ๙๐ ต้องเอาไปอยู่ในคุกโดยไม่มีสองมาตรฐาน และเมื่อ ๕-๖ ปีก่อน

หน้านั้นเขาจับลูกสาวประธานาธิบดี จอร์ช ดับเบิ้ล ยู บุช อายุไม่ถึง ๑๘ ปี ไปซื้อเหล้ามาดื่ม ต้องทำงาน ๔๘ ชั่วโมงขุดคลอง ลอกคลอง ขนขยะ ลูกประธานาธิบดีเชียวนะ แต่ในเมืองไทยทำได้ไหม หากตำรวจคนไหนจับ ต้องย้ายลงใต้

เพราะฉะนั้นหลักธรรมที่เรียกว่าอุเบกขา คือการวางใจเป็นกลาง เป็นอีกหลักการหนึ่งที่เราคนไทยต้องประพฤติปฏิบัติ เมื่อคนทำสวนทางกับหลักการต้องเลือกหลักการหรือระบบเอาไว้และทิ้งคน เราต้องยอมเสียคนเพื่อรักษาระบบ แต่ถ้าเรายอมเสียระบบเพื่อรักษาคน บ้านเมืองก็จะไม่มีบรรทัดฐานและก็เป็นเหตุให้คนดีถูกรังแก คนดีจำนวนมากเวลาทำอะไรดีๆ กฎหมายไม่คุ้มครอง แต่คนทำเลวบางทีมีหลักฐานปืนคาอยู่ในมือก็พ้นผิดทุกทีไป เห็นหรือยังในการจะร่วมกันสร้างสรรค์สภาพแวดล้อมให้มีคนดีทั้งแผ่นดินนั้น จำเป็นอย่างยิ่งจะต้องปฏิบัติธรรมที่เรียกว่า พรหมวิหาร ๔ ให้ถูกต้องและครบทั้งสี่ข้อ

นั้นก็คือในยามปกติให้**เมตตา**ต่อกันและกัน มองไปทางไหนก็เห็นว่าเป็นมิตรของเราและในยามมีปัญหาก็ช่วยเหลือเกื้อกูลกันด้วยความ**กรุณา** อย่าใจจืดใจดำลุกขึ้นมาช่วยเหลือเขาให้พ้นจากความหม่นหมองทุกข์ใจ เท่าที่เราจะทำได้ และต่อมาในยามที่เห็นคนอื่นได้ดีมีความสุขก็ถอดถอนความริษยาออกไปแล้วใช้**มุทิตา** อนุโมทนาสาธุกับเขา เห็นคนรุ่นพ่อได้ดีมีความสุขก็อนุโมทนาว่า คนรุ่นพ่อเราเขาเก่งทิ้งแบบอย่างที่ดีไว้ให้คนรุ่นหลัง เห็นคนรุ่นเดียวกันได้ดีมีความสุขก็มุทิตาว่า คนรุ่นเราก็มีคนชั้นนำเหมือนกันไม่น้อยหน้าคนรุ่นไหนเห็นคนรุ่นลูกรุ่นหลานมีความรู้ความสามารถประสบความสำเร็จก็อนุโมทนาว่า สังคมไทยมีความหวังแล้ว อายุแค่นี้ก็เก่งขนาดนี้

มุทิตาต่อคนใน ๓ วัยไม่มีใครที่เราต้องโกรธ เกลียด ชิงชังเลย เราก็จะมีความสุข และขนาดเดียวกันที่เห็นคนทำผิดกฎหมายก็ไม่ไปแทรกแซงกฎหมายเห็นคนทำผิดหลักกรรมก็ไม่ไปแทรกแซงกฎแห่งกรรมก็เท่ากับว่าเราได้ปฏิบัติหลักธรรมวางใจให้เป็นกลางหรือ**อุเบกขา**ถูกต้อง

สร้างคนดีให้มีเพิ่มขึ้น

ฉะนั้นเราที่เป็นนักอุทิศตนเป็นดั่งตะเกียงก็ดี เป็นดั่งเรือชูชีพก็ดี และเป็นดั่งบันไดก็ดี การอุทิศตนของเรานั้นทำให้สังคมดีขึ้นสูงขึ้น การอุทิศนี้แม้จะเป็นสิ่งที่ดีแต่เป็นความดีที่ยังไม่พอ เราต้องช่วยกันส่งต่อสร้างพื้นที่ให้มีคนดีเพิ่มมากขึ้น ด้วยการปฏิบัติตามหลักการพรหมวิหารทั้ง ๔ ในโลกนี้มีคนที่อุทิศตนเพื่อช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์จำนวนมาก ซึ่งเราควรจะเจริญรอยและยกย่องส่งเสริมเป็นต้นแบบของคนดีที่พึงประสงค์

อาตมภาพได้เดินทางไปเยือนประเทศฝรั่งเศสเมื่อ ๒ ปีที่ผ่านมาวันหนึ่งอาตมาได้ไปเยือนที่วิหารแพนธิออนซึ่งเป็นมหาวิหารที่ประหลาดที่สุด เพราะในวิหารนี้ก็คือสุสานดีๆ นั่นเองในสุสานแพนธิออนนี้เป็นสถานที่เก็บรวบรวมร่างไร้วิญญาณของยอดคนของฝรั่งเศสตั้งแต่ยุคดึกดำบรรพ์จนมาถึงยุคปัจจุบันนี้

แพนธิออนเป็นสุสาน แต่เป็นสุสานที่คนทั้งโลกเมื่อไปเยือนฝรั่งเศสต้องไปเยี่ยมให้ได้สักครั้ง เขามีดีอะไร เทียบกับสุสานไทยเป็นอย่างไรมีใครจัดโปรแกรมไปทัวร์ป่าช้าไหม ไม่มี แต่ในต่างประเทศหลายประเทศเขาทำแบบนี้ที่อังกฤษก็มีวิหารใหญ่เวสต์มินสเตอร์ ในวิหารนั้นก็เต็มไปด้วยบุคคลสำคัญ เมื่อเราเดินเข้าไปเราจะรู้สึกได้ว่านี่เป็นสุสานที่สำคัญแห่งหนึ่งในโลก

อาตมากลับมาเมืองไทยอยากสร้างสุสานแบบนี้ เพราะสุสานแห่งนี้เขารวบรวมเอายอดคนของฝรั่งเศสเกือบร้อยคน ไปนอนเรียงกันไว้เอาใส่ไว้ในโลงอย่างดีแล้วสลักชื่อและผลงานติดเอาไว้ทุกคน คนล่าสุดก็คือมาดาม มารี คูรี่ สตรีที่ได้รับรางวัลโนเบลถึง ๒ ครั้ง ตัวเธอเองไม่ใช่ชาวฝรั่งเศสโดยตรงดูเหมือนจะเป็นชาวโปรแลนด์ แต่แต่งงานกับสามีชาวฝรั่งเศสคือคุณปิแอร์ คูรี่ ซึ่งเป็นนักวิทยาศาสตร์ สามีของเธอนั้นถูกเชิญศพมาที่สุสานแพนธิออนนานแล้ว ตัวเธอเองนั้น

ชาวฝรั่งเศสก็เห็นว่าในเมื่อแต่งงานกับสามีชาวฝรั่งเศสก็นับเป็นวีรสตรีชาวฝรั่งเศสได้เหมือนกันก็เชิญศพของเธอเข้าสุสานด้วยว่ากันว่าในวันเชิญศพของเธอเข้าสู่สุสานหลวงแห่งนี้มีคนเดินตามหลายหมื่นคน

สิ่งนี้ก็คือวัฒนธรรมมุทิตาจิตคือ ฝรั่งนั้นเห็นว่าใครเป็นคนเก่งใครเป็น คนดีเขาดัน แม้คนเก่งคนดีนั้นจะเป็นศพไปแล้วก็ให้ศพคนเก่งคนดีนั้น มานอนอยู่ในที่เดียวกันทั้งหมด

ที่ทำเช่นนี้ก็เพื่อให้คนรุ่นหลังของเขาได้เรียนรู้จากศพแต่ละศพว่าศพแต่ละศพเมื่อได้ทอดร่างวางขันธ์แล้วทำอะไรเอาไว้ให้แผ่นดินน่าทำไหม สุสานแบบนี้ในเมืองไทยเด็กไทยรุ่นใหม่จะได้มีตัวอย่างเอาไว้เรียนรู้ว่าถ้าเราจะเป็นคนไทยที่มีเกียรติพอที่จะไปเข้ามานอนในสุสานแห่งยอดคนของโลกเช่นฝรั่งเศส เราจะต้องทำอย่างไรบ้าง

ในบรรดารายชื่อคนดีเหล่านั้นมีอยู่คนหนึ่ง อาตมภาพไปยืนอยู่บนหลุมศพเขาเป็นเวลานานนั่นก็คือนายหลุยส์ เบลล์ คนๆ นี้เป็นผู้คิดค้นอักษรเบลล์ ให้คนตาบอดใช้มา ทุกวันนี้คนตาดีอย่างเราบางทีไปมองแล้วสะเทือนใจ เราตาดีนะ ตาสวยแต่คำถามก็คือ เราใช้ตาทำอะไรให้เพื่อนมนุษย์บ้าง หลุยส์ เบลล์ เป็นคนตาบอด ทั้งๆที่ตาบอดแต่เขาอายุแค่ ๑๓ ก็เริ่มคิดค้นอักษรเบลล์พัฒนามาเป็นลำดับ จนในที่สุดประสบความสำเร็จกลายเป็นอักษรที่ใช้สื่อสารกับคนตาบอดทั่วโลก ดังนั้นวันหนึ่งเมื่อเขาเสียชีวิตไปคนตาบอดคนนี้จึงได้รับเชิญให้เข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของวีรชนของชาวฝรั่งเศส

ชี้ชวนให้คิดนะ คนตาดีอย่างเราทั้งหลายจะมีวิธีการสร้างประโยชน์อย่างไรบ้างเพราะคนตาบอดเขาสร้างสรรค์ประโยชน์ต่อเพื่อนมนุษย์กลายเป็นวีรชนเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ฉะนั้นเราทั้งหลาย ตาเราก็ดีมือเราก็ดี เท้าเราก็ดี สมองเราก็ดี ร่างกายเราก็ดี แล้วเราได้ใช้ร่างกายที่ครบสมบูรณ์ ๓๒ ประการของเราทำอะไรให้เพื่อนมนุษย์บ้าง

วัฒนธรรมการยกย่องคนดีของฝรั่งเศสที่สุสานแพนธิออนนี้ อาตมาคิดว่า เมืองไทยเราน่าจะรับมาทำเพราะอาตมาเชื่อมั่นว่าในเมืองไทยเองก็มีคนดีไม่น้อย เยอะแยะมากมายแต่ประหลาดมาก คนดีก็มีมากแต่เรากลับไม่ค่อยยกย่องคนดี หรือบางทีพยายามยกย่องคนดีแต่คนรุ่นหลังกลับมองไม่เห็นข้อดี

เช่น ที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต เขาปั้นอนุสาวรีย์ ดร.ป๋วย อึ๊งภากรณ์ เอาไว้ ดร.ป๋วย อึ๊งภากรณ์ เป็นอดีตผู้ว่าการแห่งประเทศไทยมีคุณสมบัติซื่อสัตย์สุจริตสูงมาก ติดสินบนไม่ได้ นายกรัฐมนตรีในสมัยนั้นเกรงอกเกรงใจมากมีอำนาจสั่งย้ายข้าราชการทุกคนในประเทศไทยแต่ไม่เตะต้องอาจารย์ป๋วย เพราะคนๆ นี้เป็นคนที่มีความซื่อสัตย์สูงมาก เงินซื้อไม่ได้

เมื่อท่านสิ้นชีวิตไป เขาปั้นรูปท่านไว้ที่ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต พอถึงช่วงสอบแทนที่นักศึกษาจะเห็นความดีของท่าน นักศึกษาบางคนไปบนท่านขอให้สอบได้เอทุกวิชา ก็คนที่คุณกำลังจะบนเป็นคนที่ทั้งชีวิตรังเกียจสินบน อาตมาก็เลยอยากแนะนำกับทางมหาวิทยาลัยว่าเขียนคุณสมบัติอาจารย์ป๋วยไว้ที่อนุสาวรีย์ด้วยนะ เวลานักศึกษามาบนจะได้สะเทือนใจ

คนดีไม่ใช่ไม่มีแต่บางทีเรามีวัฒนธรรมที่ยกย่องคนดีไม่ถูกต้อง ฉะนั้นปั้นรูปไว้ไม่พอ ต้องมีกระบวนการต่อยอดหล่อเลี้ยงส่งเสริมคนดีที่เป็นรูปธรรมที่ยั่งยืนกว่านี้อีก

ยังมีตัวอย่างหนึ่งที่สะเทือนใจมากกว่านี้ คือเมื่อไม่นานมานี้มีการปลุกเสกเครื่องรางของขลังชนิดใหม่ออกมานั่นคือ ชูชก โดยที่ให้สรรพคุณเอาไว้ว่า ถ้าใครบูชาพ่อปู่ชูชกรับรองขออะไรก็ได้ ไหว้อะไรก็รับเพราะชูชกท่านสุดยอดนักการทูต ลิ้นสาลิกา ใครอยากร่ำ อยากรวยทำมาค้าขึ้นอยากให้ผู้ใหญ่และเจ้านายรักบูชาชูชกรับรองผล

ที่น่าเศร้าที่สุดของอาตมาก็คือ คนที่ปลุกเสกก็คือพระ ท่านไม่รู้เลยหรือว่าในพระชาดกเวสสันดร พระเวสสันดรต่างหากที่เป็นพระผู้ให้ ให้ทุกสิ่งทุกอย่างเป็นทานเพราะคำนึงว่าเมื่อเราเสียสละทุกอย่างแล้ว เราจะบรรลุสัมมาสัมพุทธเจ้า บรรลุพระโพธิญาณและกลับมาช่วยโลก เป็นการเสียสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวม นั่นคือปรัชญาของพระเวสสันดรยอมเสียส่วนตนเพื่อช่วยส่วนรวม

ส่วนชูชกเป็นตาแก่จอมละโมบ อายุเฉียดร้อยปียังปล่อยไม่ลง ปลงไม่เป็น ยังเห็นแก่อยากได้ใคร่ดีไม่จบไม่สิ้น มีภรรยาสาวชื่ออมิตตาดาคนหนึ่งแล้วยังไม่พอ ยังไม่อิ่มด้วยกามารมณ์และชื่อเสียงเกียรติคุณ อยากจะได้มากกว่านั้น สุดท้ายก็ไปขอ กัณหาชาลี โอรสธิดาของพระเวสสันดร หลังจากนั้นก็ไปเร่ขายเอาเงินไถ่ตัว ในงานสันนิบาตเลี้ยงฉลองพระเจ้าหลานเธอทั้ง ๒ พระองค์คืนสู่พระนครของพระชนกชูชก ในฐานะที่เอาของมาปล่อย คือเอากัณหาชาลีมาไถ่ ก็ได้รับเชิญเข้าร่วมงานสโมสรสันนิบาตด้วยไปกินเลี้ยง กินโดยไม่รู้ประมาณตน ในที่สุดพุงก็แตกตาย

คนละโมบโลภมากกินจนท้องแตกตายเราเอามาบูชากัน ทำไมคนดีในเมืองไทยน้อยลงไปทุกวันก็เพราะเราไปบูชาคนที่ไม่ควรบูชา อย่างชูชกเป็นคนที่ละโมบ เห็นแก่ตัวเราก็ยังนำมายกย่องบูชา แล้ว **เราได้ทอดทิ้งคนที่ดีที่สุดซึ่งพระพุทธศาสนายกย่องเป็นตัวอย่างซึ่งนั่นคือพระเวสสันดรซึ่งเป็นพระผู้ให้**

สถาบันพระมหากษัตริย์ให้ความสำคัญกับมหาชาติเวสสันดรชาดกขนาดไหน ทุกๆ ปีต้องจัดเทศน์มหาชาติที่พุทธมณฑล ทุกพระองค์สลับสับเปลี่ยนกันไปสดับฟังเทศนาก็เพื่อมีพระราชประสงค์ว่า เราคนไทยจะได้มีจิตสำนึกสาธารณบำเพ็ญตนเป็นบุคคลแห่งการให้ทั้งประเทศ ทั้งๆ ที่ทรงลงทุน ลงแรง อุทิศตนเป็นตัวอย่างถึงเพียงนี้ แต่มาถึงวันนี้เรากลับไปบูชาชูชก

การเทศน์มหาชาติเป็นการเทศน์ ที่คนรู้จักทุกเพศทุกวัยแต่เรากลับจับแก่นมหาชาติเวสสันดรชาดกไม่ได้ เพราะค่านิยมของคนไทยไม่รู้จักบูชาบุคคลที่ควรบูชา นี่ก็เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้คนดีในสังคมไทยลดลงๆ

ฉะนั้นกล่าวโดยสรุป เหตุที่คนดีในสังคมไทยไม่กล้าทำความดีและเหตุที่คนดีในสังคมไทยน้อยลงไป จนกระทั่งมีอันธพาลเพิ่มขึ้นๆ จนได้ครอบบ้านครองเมืองแทบทุกวงการก็เพราะประการหนึ่งเราเต็มไปด้วยวัฒนธรรมริษยา คนที่ลุกขึ้นมาทำดีมักถูกอิจฉาริษยา และมีอันต้องเป็นไปในรูปแบบต่างๆ

อีกประการหนึ่งก็เพราะไม่รู้จักยกย่องคนที่ควรยกย่อง ไม่รู้จักบูชาคนที่ควรบูชา

ฉะนั้นอาตมาถึงอยากจะเชิญชวนทุกคนว่าขอให้ท่านทั้งหลายจงภาคภูมิใจที่เราทุกคนอุทิศตนเพื่อเกื้อกูลรักสันติภาพเอาไว้ให้แผ่นดินไทยของเรา ได้อยู่กันมาอย่างร่มเย็นเป็นสุขเราได้ทำหน้าที่ของเราอย่างดีที่สุด เพราะเราได้อุทิศตนเป็นดั่งตะเกียง กล่าวคือให้แสงสว่างแก่เพื่อนมนุษย์ เราได้อุทิศตนเป็นดั่งเรือชูชีพ ช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ที่ตกทุกข์ได้ยาก และเราก็ได้อุทิศตนเป็นดั่งบันไดยื่นโอกาสให้กับคนรุ่นหลังให้สูงขึ้นไป

ดังนั้นท่านทั้งหลายจงทำหน้าที่ของเราให้ดีที่สุด นี่เป็นเกียรติยศของชีวิตขอให้ท่านภูมิใจ อาตมภาพขออนุโมทนาสาธุการต่อทุกท่านทุกคนเพื่อรำลึกถึงเกียรติคุณอันงดงามที่รังสรรค์เอาไว้ให้กับสังคมไทย หวังใจเป็นอย่างยิ่งว่า**เราทั้งหลายจะช่วยกันส่งต่อตะเกียง เรือชูชีพ บันไดให้กับคนรุ่นหลังของเราจนกระทั่งในสังคมไทยของเรานั้นมีบุคคลประเภทที่เป็นดั่งตะเกียง ดั่งเรือชูชีพ และดั่งบันไดเพิ่มมากมายขึ้นไปทั่วทั้งปริมณฑลของสังคมไทยและก้าวไกลจนไปเป็นส่วนหนึ่งของสังคมโลก**

รื่นรมย์ในงาน เบิกบานในชีวิต

เมื่อเห็นพวกเราทุกคนที่นั่งอยู่กับพื้นฟังธรรม ทำให้อาตมาคิดถึงเหตุการณ์บ้านเมืองว่าถ้าเราแต่ละคนทิ้งสิ่งที่เป็นพิธีการแล้วนั่งลงพูดกันง่ายๆ คือมนุษย์จะพบกันที่ความง่าย เรารู้สึกเป็นกันเองการที่เราลงนั่งกับพื้นในแง่หนึ่งหมายถึงว่าเรายอมด้วย

อาตมาใช้คำว่า พวกเราเพราะคำว่าเรานี้เป็นคำที่วิเศษมากนะ พระพุทธเจ้าสอนให้ชาวพุทธแผ่เมตตาใช้คำว่า สัพเพสัตตา แปลว่าสรรพสัตว์ทั้งหลายทั้งปวงหรือสัตว์ทั้งหลายทั้งหมดทั้งสิ้นเป็นการสะท้อนคำว่า**พวกเรา** ไม่ใช่คำว่าสัตว์ทั้งหลาย

เฉพาะชาวพุทธ คำเล็กๆ อย่างคำว่า **"เรา"** เป็นคำที่มีปาฏิหาริย์ ถ้าเราทิ้งคำว่าเธอกับฉันแล้วรวมกันเป็น **"เรา"** อาตมาว่าในเมืองไทย ในสังคม ในบริษัทในที่ทำงานจะง่ายขึ้นเยอะ แต่ถ้าเราไปแบ่งเป็นเธอเป็นฉันเราลืมว่าแบ่งกันเพราะงานแต่เราเอา ไปแบ่งความสัมพันธ์ด้วยอันนี้สร้างความเสียหายได้ ในระบบของความสัมพันธ์เราจำเป็นที่จะต้องถอยเป็น แถเป็น ยอมเป็น ยอมหยุดเย็น ใครทำเป็นก็เป็นสุข ยอมหยุดเย็น ใครทำไม่เป็นก็เป็นทุกข์ **เมืองไทยของเราเวลานี้หาคนยอมหยุดเย็นไม่ค่อยได้ เพราะฉะนั้นบ้านเมืองถึงมีแต่ปัญหาในสถานการณ์เช่นนี้ถ้าเรายอมหยุดเย็นบ้างก็จะดีขึ้น**

ถอยไปข้างหน้า

อาตมาไปญี่ปุ่นมา ไปที่หมู่บ้านมรดกโลก หมู่บ้าน**ชิราคาวาโกะ** อยู่ในหุบเขา เป็นเมืองที่สวยงามมาก พอไปถึงมัคคุเทศก์ได้เล่าเรื่องดีๆ

ให้อาตมาฟังหนึ่งเรื่อง วันนี้ก็จะนำมาเล่าให้เราฟัง คือตรงทางเชื่อมระหว่างหมู่บ้านในภูเขา กับถนนที่แล่นจากในเมืองมาในหมู่บ้านนั้นมีสะพานแขวนยาว ๑๐๐ เมตร ข้างล่างสะพานแขวนเป็นสายน้ำที่ไหลเชี่ยวสีเขียวดั่งมรกต

สายน้ำนั้นเชี่ยวมากมองจากข้างบนลงไปประมาณ ๕๐ เมตร เราก็จะเห็นได้ถึงความสวยของสายน้ำและความเสียวของความสูง ในความสวยและเสียวนั้นก็มีเรื่องเล่าที่เป็นเรื่องราวที่ดีๆ

มีอยู่วันหนึ่งผู้ใหญ่บ้านจะไปทำธุระในเมืองพร้อมลูกน้องอีก ๔-๕ คน ขณะเดียวกันก็มีลูกบ้านที่เข้าป่าหาสัตว์ ๕-๖ คน เหมือนกันได้กวางมาตัวหนึ่ง ล่ากวางมาได้กำลังจะหามเข้าหมู่บ้านก็มาเจอกันที่สะพานพอดี ลูกบ้านก็หิวอยากจะเอากวางไปย่าง แต่ผู้ใหญ่บ้านก็กำลังจะรีบเข้าไปในเมือง พอมาถึงตรงกลางสะพานก็เกิดปัญหาว่าใครจะถอยผู้ใหญ่บ้านก็ถอยไม่ได้ เพราะฉันคือผู้นำและก็มีคนของฉันตามมา พวกลูกบ้านก็มีอาวุธครบมือ แล้วกวางก็อยู่บนไหล่ด้วยถอยไม่ได้ ถ้าจะให้ถอยถามกวางดูก่อนฉันยอมแต่กวางมันยอมไหมก็มาเผชิญหน้ากัน เถียงกันว่าใครจะถอยผู้ใหญ่ก็ไม่ยอม

ที่จริงสะพานก็ใหญ่นะถ้าหลบให้กันเดินผ่านสบาย แต่เดินเบียดแทรกไม่ได้เพราะคนมันมีอัตตาคับสะพาน เถียงกันไปเถียงกันมาในที่สุดโกรธกันถึงขั้นลงไม้ลงมือลูกบ้านก็มีอาวุธครบมือ เอามีดขึ้นมาจะรบกับผู้ใหญ่บ้าน หัวหน้านายพรานก็บอกว่าถ้าอย่างนี้ต้องมีเรื่องกันด้วยความโกรธจึงโยนกวางลงไปข้างล่าง ผู้ใหญ่บ้านเห็นแล้วขนลุกเพราะสายน้ำที่เชี่ยวได้พัดกวางหายไปเลย ผู้ใหญ่บ้านจึงบอกว่าผมถอยก็ได้ทุกคนตกใจหมด ลูกน้องผิดหวังกับผู้ใหญ่บ้านมาก เมื่อกลุ่มนายพรานผ่านไปแล้วผู้ใหญ่บ้านก็เดินมาถึงตรงกลางสะพาน ลูกน้องถามว่า*นายครับ นายถอยอย่างนี้ต่อไปนายจะปกครองอย่างไร รู้ถึงไหนอายถึงนั่น* ผู้ใหญ่บ้านบอกว่า *รู้ไหมแกให้ฉันสู้แล้วแกมาอยู่ข้างหน้า*

เหมือนฉันไหม คนที่โดนก่อนคือฉัน ฉันจะบอกอะไรให้วันนี้ฉันถอย อย่างดีที่สุดวันนี้ก็แค่เสียหน้า แล้วฝ่ายโน้นก็แค่เสียกวางไปตัวหนึ่ง แต่ถ้าฉันไม่ถอยแกว่าฉันจะเสียอะไร ลูกบ้านคิดสักนิดหนึ่งแล้วตอบว่า *เสียชีวิตครับนาย แล้วเหตุการณ์นั้นก็จบลงด้วยดี ไม่มีการตายเกิดขึ้น*

การถอยในเชิงถ้อยคำหมายถึงว่า ถอยไปข้างหลัง แต่โดยพฤติกรรมบางครั้ง **ขณะที่เราถอยไปข้างหลังนั้นในเชิงกายภาพ แต่ที่จริงในทางจิตใจ คุณภาพชีวิตเรากำลังเดินไปข้างหน้า** ในชีวิตจริงใช้ในครอบครัวได้แน่ๆ สามีภรรยาที่ตบตีกันบ่อยๆ ต้องมีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งที่ต้องมีศิลปะการถอยไปข้างหน้า เพราะถ้าไม่รู้จักถอยไปข้างหน้าถอยไม่เป็น ในที่สุดก็จะบาดเจ็บกันทั้งคู่ แต่บางคู่ไม่เพียงแต่ไม่ถอยประชดสามี หรือภรรยาของตัวเอง เมื่อชีวิตครอบครัวมันไม่สุขใช่ไหมก็เลยไปแสวงหาทุกข์จากข้างนอกเพื่อประชดคู่สมรสของตัวเอง

คุณ โดม ปกรณ์ลัม ได้มานั่งคุยกับพระอาจารย์ซึ่งพระอาจารย์ได้สอนไปสั้นๆ ว่า **ที่ใดมีกิ๊กที่นั่นมีกรรม ที่ใดมีชู้ที่นั่นมีช้ำ ที่ใดมีกอดที่นั่นมีกัด** ในที่ทำงาน ในสถาบันครอบครัว ในประเทศ วันหนึ่งต้องถึงวันที่เราได้ใช้ศิลปะการถอยไปข้างหน้า อย่างในที่ทำงานเราเป็นพนักงาน เราก็ไปปีนเกลียวกับหัวหน้าแผนก หัวหน้าฝ่าย เจ้านายก็ไม่ถอย เราก็ไม่ถอย ดังนั้นในชีวิตจริงเราลองถอยดูบ้าง

ตอนที่สมเด็จพระพุฒาจารย์โต พรหมรังสี ยังมีชีวิตอยู่ วันหนึ่งท่านไปเทศน์กลับมาเดินเข้าวัดระฆัง ตรงทางเดินเข้าวัดท่านเจอหมาขี้เรื้อนตัวหนึ่ง ท่านอ้อมเข้าวัดไปไกล ๕ เมตรแต่ลูกศิษย์กระโดดข้ามหัวหมาไป ลูกศิษย์ถามว่าทำไมอ้อมไกลเขาก็แค่หมาขี้เรื้อน แต่สมเด็จมองอีกอย่างหนึ่งว่า**ข้างนอกเขาอาจจะเป็นหมาขี้เรื้อนแต่ข้างในหัวใจเขาอาจจะเป็นพระโพธิสัตว์**

บางครั้ง**มนุษย์ที่มีปัญหากันไม่ใช่ปัญหาแก้ไม่ได้ แต่เป็นเพราะเราไม่อยากจะเสียหน้า ไม่อยากเสียชื่อเราพยายามปกปักษ์รักษา อีโก้**

ของเรา คนอย่างฉันเรื่องอะไรจะยอม คนที่พูดอย่างนี้โดยมากแพ้ทั้งหมดเลยและนำตัวเองเข้าสู่ความรุนแรงทั้งหมด นี่คือเรื่องดีๆ เรื่องหนึ่งที่เราควรนำมาใช้ในชีวิตของเรา

เล่าเรื่องนี้แล้วก็ทำให้คิดถึงอีกเรื่องหนึ่ง ซึ่งเป็นเรื่องในพงศาวดารประวัติศาสตร์ของประเทศอังกฤษ ในสมัยพระนางวิคตอเรียครองราชย์สมรสกับเจ้าชายเอ็ดเวิร์ด อังกฤษมีประเพณีอยู่อย่างหนึ่ง คือผู้หญิงเป็นใหญ่ ผู้หญิงเป็นราชินีเป็นสมเด็จแม่ของคนทั้งประเทศ พอเจ้าชายเอ็ดเวิร์ดมาสมรสด้วยเวลาเดินไปทางไหนคนก็สนใจแต่ราชินี พระสวามีทุกคนก็ไม่ค่อยสนใจเท่าไหร่นัก พระองค์ก็รู้สึกน้อยเนื้อต่ำพระทัย

วันหนึ่งมีเหตุการณ์ประชุมในรัฐสภาเจ้าชายเอ็ดเวิร์ดทรงเสนออะไรก็ไม่รู้ขึ้นมาแล้วถูกพระราชินีตำหนิ เดินออกจากห้องประชุมไปที่ห้องประทับและล็อกกุญแจ พอเสร็จประชุม พระราชินีก็กลับวัง พอไปถึงประตูห้องบรรทมปิดก็เคาะประตู

เจ้าชายเอ็ดเวิร์ด : นั่นใคร

พระราชินี : ดิฉันราชินีแห่งเกาะอังกฤษจะเปิดหรือไม่

พระสวามีก็ไม่เปิด ผ่านไป ๑ ชั่วโมง พระราชินีเคาะประตูอีก

เจ้าชายเอ็ดเวิร์ด: ใคร

พระราชินี : ดิฉันราชินีแห่งเกาะอังกฤษถ้าไม่เปิดจะใช้กำลัง

พระสวามีก็ไม่ยอมเปิด จนกระทั่งเที่ยงคืนพระราชินี กลับมาเคาะประตูอีก

เจ้าชายเอ็ดเวิร์ด: ใคร

พระราชินี : ที่รักคะภรรยาคุณไงคะ

เท่านั้นเจ้าชายเอ็ดเวิร์ดก็ลุกขึ้นมาเปิดประตู สองคนโผล่เข้าสวมกอดกัน ทำไม ๒ ครั้งแรกไม่เปิดประตู แต่ทำไมครั้งสุดท้ายถึงเปิด เพราะว่าพระราชินีวิคตอเรียรู้จักถอย เห็นหรือยัง **ไม่ใช่เพราะปัญหา**

ใหญ่เกินเราแก้ แต่บ่อยครั้งเป็นเพราะว่าเราไม่ยอมถอยให้ใคร ไม่ยอมเสียศักดิ์ศรีทั้งๆ ที่ศักดิ์ศรีนั้นมีตัวตนไหม ศักดิ์ศรีคือฟองของความคิดที่มนุษย์สร้างขึ้นมาแล้วเราก็ปกป้องเอาไว้

ตัวตนเบาบางประดุจตาข่ายดักลม

พระพุทธเจ้าบอกว่าที่คนยุ่งๆ กันอยู่ในตอนนี้คือมีอยู่ ๒ คำคือ อหังการและ มมังการ

อหังการ หมายถึง เย่อหยิ่ง ถือตัว ทะนงตัว

มมังการ หมายถึง ความสำคัญ/ความถือว่าเป็นของเรา

เมื่อ ๗ ปีที่แล้วเมื่อครั้งที่อาตมาเขียนหนังสือธรรมะติดปีกใหม่ๆ ช่อง ๓ นำไป ทำละคร ดังทั้งละคร ทั้งคนเขียน วันเปิดตัวหนังสือที่ศูนย์ประชุมแห่งชาติสิริกิติ์มีคนมาขอลายเซ็นล้นหลาม พอจบงานก็ขึ้นเครื่องกลับเชียงรายเดินเข้าวัดป่า หมา ๔-๕ ตัวนอนอยู่ตรงนั้นไม่มีตัวไหนลุกขึ้นมารับอาตมาเลย จู่ๆ ก็มีจิตแว๊บขึ้นมาเป็นปัญญาที่ปิ๊งขึ้นมา มันสอนว่าเธอเห็นไหม ไหนหละชื่อเสียงของเธอ ไหนหละตัวตนของเธอมันไม่ได้มีความหมาย เลยเพราะที่นี่เธอไม่ได้มีค่า

อีกครั้งหนึ่งก็เป็นบทเรียนเช่นเดียวกัน อาตมาไปนิวยอร์ก ๑ เดือนกลับมาเมืองไทยอาตมาก็เลี้ยงหมาไว้ พันธุ์โกลเด้น รีทรีฟเวอร์ อาตมาก็อยู่กับเขารักเหมือนพ่อกับลูก ตอนอยู่ที่บนเครื่องอาตมาก็คิดถึงเขาคิดว่าพอถึงวัดแล้วก็จะกอดให้หายคิดถึง แต่ในโลกของความเป็นจริงเมื่ออาตมาลงจากเครื่อง เดินเข้าไปถึงกุฏิ เห็นหมาของอาตมา และมันก็เห็นอาตมาด้วย ใจอาตมากระดอนออกมาเลยแทบวิ่งไปกอดแต่พอถึงใกล้ๆ เขาก็ยังเฉย พออาตมาลูบหัวเขาก็หลับตา เขาไม่รับรู้ไม่สนจู่ๆ ก็ปิ๊งแว่บขึ้นมาว่า ดูสิเราอยู่อเมริกาคิดถึงหมา ทุกคืนทุกวันก่อนลงเครื่อง ก็วางแผนว่าจะได้กอดหมาแต่พอมาถึงตรงนี้แล้วเราเอาแต่คิดถึงเขา แต่เขาไม่ได้คิดถึงเรา เรายึดติดหมาแต่หมาไม่ได้ยึดติดเรา

เขากำลังสอนเรื่องการปล่อยวาง อาตมาได้เรียนธรรมะชั้นสูงจากสัตว์ชั้นต่ำคือสุนัข เพราะฉะนั้นนาทีนั้นอาตมาก็รู้สึกเลยว่า อัตตาของฉันว่าก่อนที่จะกลับมา ฉันได้ไปเยี่ยมมหาวิทยาลัยฮาวาร์ดมหาวิทยาลัยดังๆ ทั้งนั้น เดินไปทางไหนก็มีฝรั่งมาขอถ่ายรูป อัตตาพองคับอเมริกากลับมาเมืองไทย พอมาถึงหมาหลับตาใส่ทำให้อัตตาของอาตมาแตก มันสอนให้เรารู้จักทำตัวเป็นคนเล็กคนน้อย อัตตาบางเบาไม่ทำให้ทะเลาะกับคนทั้งโลก

อาตมาได้ข้อคิดเรื่องอัตตาอีกเรื่องหนึ่ง เมื่อไปสถานทูตอังกฤษเพราะจะไปยุโรป วีซ่าประเทศอื่นผ่านหมดแล้วยกเว้นอังกฤษ พอไปถึงตามปกติที่อาตมาไปที่ไหนก็ตามญาติโยมแทบจะปูพรมแดงให้ดูแลกันอย่างดี แต่นี่เข้าไปเจอลูกกรงมองเห็นลูกศิษย์อยู่ไกลๆ เข้ามาคนเดียวก็ทำใจคิดว่าไม่เป็นไรพอขึ้นบนตึกคงดีขึ้น แต่ขึ้นไปแล้วเหมือนเดิมทุกอย่าง ชั้น ๑ ชั้น ๒ ชั้น ๓ อาตมาเลยได้รู้สึกว่า **บางครั้งที่เราเป็นคนไม่สำคัญเสียบ้าง ก็ทำให้เราได้เรียนรู้สิ่งเหล่านี้ ทำให้รู้ว่าเราก็แค่คนๆ หนึ่ง สิ่งเหล่านี้มีประโยชน์**

จากเรื่องที่ผ่านมาถ้าเราคิดแบบหลงตัวเอง ก็จะคิดว่านี่ของกูนะเราจะทุกข์ แต่ถ้าเราบอกว่า ฉันไม่ได้สำคัญหรอก ตัวตนฉันแค่ฟองอากาศแค่อุปทานก้อนหนึ่งที่คิดว่าตัวเองสำคัญ ในความเป็นจริงมันเป็นความว่างตั้งแต่ต้น พอเรารับสภาวะเหล่านี้ได้ตัวตนจะกลายเป็นตาข่ายดักลม เวลาขึ้นป้ายเขา ก็จะขึงตาข่ายเวลาลมมาแรงตาข่ายไม่พังแต่ป้ายพัง เพราะไม่มีช่องให้ลมผ่าน แต่ตาข่ายลมมาแรงขนาดไหนลมก็ผ่านไปได้

คนเราก็เช่นเดียวกันถ้าเราวางตนประหนึ่งตาข่ายดักลม โยมคิดว่าชีวิตจะง่ายขึ้นไหม เราไม่ไปปะทะกับใคร ถ้าอาตมาไม่ทำตัวเป็นตาข่ายดักลม ไปสถานทูตอังกฤษเห็นลูกกรงอาตมาคงโทรหาผู้ใหญ่ส่งช่างมางัดประตูทุกชั้น ถ้าจมไม่ลงก็คงต้องโวยวาย แต่ในความเป็นจริงสิ่งเหล่านี้เป็นบุญคุณกับอาตมามากเพราะมันทำให้เราได้ฝึกว่า

การที่เราไม่มีอัตตา **คุณเป็นคนเล็กๆ คุณอยู่ที่ไหนก็ได้ แล้วความทุกข์จะไม่มากล้ำกลายคุณเลย คนเรายิ่งอัตตาน้อยยิ่งทุกข์น้อย อัตตามากยิ่งทุกข์มาก** ลองไปคิดดูว่าทุกข์โดยมากที่มาส่วนใหญ่มาจากที่เรายึดติด ฉันเจ๋ง ฉันแน่ ความรู้สึกเหล่านี้ถ้าเกิดขึ้นแล้วเราจมไม่ลงยอมใครไม่ได้

อาตมาเคยเจอโยมที่มีอัตตาสูงถึงขนาดเรื่องที่ไม่ยอมในเรื่องที่ธรรมดาที่สุด เรื่องรองเท้า ครั้งหนึ่งอาตมาไปเทศน์ที่วัดวัดหนึ่ง คนเต็มในห้องแล้วอาตมาก็มาหลังสุด เดินเข้าไปเห็นคุณยายคนหนึ่งอายุ ๘๐ แล้วก้มเก็บรองเท้าจากข้างบนมาวางข้างล่าง

พระอาจารย์ : ยายทำอะไร

ยาย : จัดรองเท้าเจ้าค่ะ

พระอาจารย์ : ทำไมยายไม่ให้เด็กๆ เขาทำหละ

ยาย : ไม่ได้หรอกเจ้าค่ะ

พระอาจารย์ : ยายใจดีจัง

ยาย : ไม่ได้ใจดีอะไรหรอกเจ้าคะ

พระอาจารย์ : อ้าวถ้าไม่ใจดีแล้วเป็นอย่างไร

ยาย : มันเป็นเรื่องเฉพาะตัวของยาย รองเท้าคู่เนี่ยมันเป็นของนังนั่นมันมาวางข้างบน ยายก็ เลยเอาวางลงข้างล่าง

พระอาจารย์ : อ้าวแล้วรองเท้ายายอยู่ไหน

ยาย : รองเท้ายายก็ขึ้นมาวางข้างบนให้มันรู้ซะบ้างใครสูง ใครต่ำ

อาตมารีบเปลี่ยนเรื่องเทศน์เลยเป็นเรื่องการสลายอัตตา พออาตมาเดินออกมารองเท้าคุณยายมาอยู่ข้างล่างเลย นี่ก็เป็นข้อคิดให้ได้คิดว่าแม้คุณจะอายุเยอะแต่คุณไม่เคยฟังธรรมะ อัตตา หรือ อีโก้จะตามไปฆ่าคุณ คุณอาจจะสูงอายุแล้ว จะแก่แล้วแต่กิเลสเขาแก่ไหม

อย่างคนอายุ ๘๐ ลูกหลานให้ไปนอนโรงพยาบาล อยู่ที่บ้านจะตาย พอไปอยู่ที่โรงพยาบาลมีพยาบาลสาวๆ มาดู นี่คึกเลย ลูกไปเยี่ยมอีกครั้งหนึ่งเล่นบีบีกับพยาบาลสาว **กิเลสนั้นถ้าไม่มีธรรมะมากำกับเขาจะปราดเปรียวมาก แล้วกิเลสที่ร้ายแรงที่สุดไม่มีกิเลสไหนเท่าคือความยึดติดถือมั่นในอีโก้หรืออัตตาของเรา**

ฉะนั้นในสังคมของเราที่มีปัญหามาก บางครั้งไม่ใช่ปัญหาที่เราแก้ไม่ได้ แต่เป็นเพราะเราไม่ยอมแก้เรื่องอีโก้ของเราให้มันเล็ก ถ้าเราทำให้อัตตาเราเบาบางเปรียบดังตาข่ายดักลม **ลมปากเป่ามา ตาข่ายก็ปล่อยให้มันผ่านไป ลมโกรธผ่านมา ตาข่ายก็ปล่อยให้ผ่านไป ลมเกลียดผ่านมา ตาข่ายก็ปล่อยให้ผ่านไป ลมมองไม่เห็นหัว ผ่านมาตาข่ายก็ปล่อยให้ผ่านไป ตาข่ายก็ไม่ทุกข์ แต่ถ้าเราทำตัวเป็นป้ายคัตเอาท์ใหญ่ ลมพัดมาปะทะหน่อยเราก็ล้ม เราต้องเรียนรู้ที่จะทำตัวเป็นคนเล็กคนน้อยซึ่งจะสามารถยืนเผชิญพายุลมฝนได้ โดยที่ไม่มีอาการบาดเจ็บ**

ศิลปะการถอนอัตตา

ครั้งหนึ่งหลวงพ่อชาท่านเล่าให้ฟัง ตอนนั้นท่านก็เป็นพระเถระแล้ว แต่ในระหว่างฝึกหัดปฏิบัติธุดงค์กรรมฐาน วันหนึ่งท่านได้ไปอยู่ที่วัดๆ หนึ่งซึ่งคนในวัดไม่รู้จักหลวงพ่อชาซึ่งเป็นพระระดับปรมาจารย์แล้ว หลวงตาก็ไม่รู้จัก เวลานั่งสวดมนต์เขาก็ให้หลวงพ่อชาไปนั่งท้ายแถว แล้วหลวงตาที่ไม่รู้อะไรเลยนั่งหัวแถวเป็นผู้นำไป จนวันหนึ่งมีคนมาวัดมาเห็นหลวงพ่อชาก็ตกใจว่า ปรมาจารย์ของฉันไปอยู่ท้ายแถว ก็มากระซิบหลวงพ่อชาว่า หลวงพ่อชาเป็นพระผู้ใหญ่เป็นพระกรรมฐานไปนั่งท้ายแถวกับพระบ้านอย่างนั้นได้อย่างไร **หลวงพ่อชาบอกว่าเพชรถ้าจะเป็นเพชรจะวางหัวแถวท้ายแถวก็เป็นเพชร อาตมาก็เช่นเดียวกัน เพราะฉะนั้นจะนั่งตรงไหนอาตมาก็นั่งได้**

นี่คือตัวอย่างของคนที่ไม่มีอีโก้ ไม่มีอัตตานั่งตรงไหนก็มีความสุข ทำให้คิดถึงเรื่องที่ไม่นานมานี้เองมีงานใหญ่อยู่งานหนึ่งคนมาเป็นพัน รัฐมนตรีต้องมาเปิด แขกผู้ใหญ่ก็มามากมาย ถึงเวลารัฐมนตรีจะมา เลขารัฐมนตรีมาก่อน พอมาถึงที่นั่งแถวหน้าคนนั่งเต็มหมดเลย แล้วคนที่นั่งแถวหน้าทั้งหมดก็อายุมากกว่าเลขารัฐมนตรี พอเด็กหนุ่มหน้าใสตำแหน่งเลขารัฐมนตรีมาถึงไม่มีใครลุกให้เลยเพราะเห็นว่าเป็นเด็ก

เลขาหนุ่มคิดว่าเราเป็นเลขาต้องนั่งข้างหน้าแล้วก็เดินไปบอกออแกไนเซอร์ว่า *ที่นั่งผมอยู่ไหน จัดไว้ข้างหน้าค่ะ แต่ผมไปดูแล้วไม่มี คือเราทำเต็มที่แล้วแต่ท่านปลัดอาวุโสท่านมานั่ง จะให้ทำอย่างไรคะ ไม่รู้แต่ผมต้องมีที่นั่งและผมต้องนั่งตรงนั้น* สถานการณ์ตรึงเครียด ถึงเวลางานท่านรัฐมนตรีลงจากรถปรากฏว่าเลขาไม่อยู่ในงาน อาตมามองว่าเลขารัฐมนตรีก็ยังเด็กอยู่มากโดยหลักก็ควรจะรู้ว่าผู้อาวุโสต้องนั่งอยู่ข้างหน้า อาวุโสกว่ารัฐมนตรี เราเป็นเด็กต้องรู้ว่าที่นั่งเราอยู่ตรงไหน แต่เลขาคนนั้นไม่รู้จักเด็กจักผู้ใหญ่ก็เลยจะนั่งข้างหน้าให้ได้ พอไม่มีที่นั่ง ก็ประชดด้วยการไม่อยู่ในงานเลย

คุณโยมรู้ไหมจริงแล้วเลขาไม่ได้อยากนั่งข้างหน้า แต่เขาอยากเอาหน้านั่ง ทุกวันนี้เราคนไทยจำนวนมากเวลาไปงานต่างๆ ต้องเอาหน้านั่งแทนก้น ต้องนั่งในที่ที่มีหน้ามีตา ในที่โดดเด่นถ้าได้นั่งเก้าอี้ข้างหลังครึ่งชั่วโมงก็กลับแล้ว จริงๆ ไม่ได้อยากกลับแต่ไม่ได้รับความสนใจ **อัตตานี่มันลึกซึ้งนะมันเป็นแรงจูงใจที่ทำให้ลุกขึ้นมาทำอะไรเชิงสร้างสรรค์ก็ได้ เป็นหัวเชื้อของความทุกข์ก็ได้และเป็นประตูสู่การมีชีวิตที่เรียบง่ายอย่างมีความสุขก็ได้ แต่ในขนาดเดียวกันทำให้ชีวิตของเรายุ่งเหยิงก็ได้ และเป็นต้นทางของสงครามและความขัดแย้งก็ได้**

ในยุโรปในช่วงที่มีการปฏิวัติประชาชน ในช่วงที่มีการล้มเจ้า มีเจ้านายท่านหนึ่งเสด็จออกมาจากพระราชวังได้สำเร็จคนอื่นรอดหมด

แต่พระองค์ท่านกับพระชายาไม่รอด เพราะคนอื่นที่รอดเขาปลอมตัวเป็นชาวบ้านหนีออกจากวังได้สำเร็จ แต่ทั้ง ๒ พระองค์ถูกจับมาสับคอ เพราะไม่ยอมแต่งตัวเป็นสามัญชน อัตตามันบอกว่าฉันคือเจ้าของประเทศนี้ บริวารบอกว่าให้แต่งตัวเป็นสามัญชนแต่ไม่แต่ง ฉันคือกษัตริย์ พอปล่อยไม่ลงปลงไม่เป็น บริวารรอดหมดแต่ทั้ง ๒ พระองค์ไม่รอด

ถ้ามองตื้นๆ เพราะไม่ยอมถอดเครื่องทรงกษัตริย์ถึงเสียชีวิต แต่มองลึกๆ การถอดเครื่องทรงนั้นแสนง่ายแต่การถอดตัวตนคือความเป็นกษัตริย์ถอดไม่ได้ ก็ถอดเครื่องทรงไม่ได้ต้องแลกกับชีวิต เห็นหรือยังว่าการยอมถอยไปข้างหน้าหรือการถอดอัตตา ถ้าใครทำเป็นชีวิตก็จะดีขึ้นมาเลยถ้าใครทำไม่เป็นชีวิตก็จะเต็มไปด้วยทุกข์เข็ญยุ่งเหยิง เต็มไปด้วยปัญหาวุ่นวาย

ดังนั้นการที่เรานั่งกับพื้นเป็นศิลปะการถอนอัตตาที่ดีมาก เพราะจะได้เห็นสิ่งที่อาตมาบอกว่า ทั้งการดำรงชีวิต ทั้งการทำงาน การรู้จักถอยไปข้างหน้า การถอดอัตตาเป็นสิ่งสำคัญมาก ท่านพุทธทาสภิกขุทั้งชีวิตท่านสอนเรื่องตัวกู ของกู สอนให้เรารู้จักถอดอัตตานี่คือแก่นของพระพุทธศาสนา ถ้าทำได้ ถ้าเข้าใจเรื่องอัตตา ตัวกู ของกู ว่าเป็นสิ่งสมมุติ เราใช้สิ่งสมมุติในบางที่บางแห่งที่เรามีอีโก้มีอัตตา เรามีหัวโขนที่เขาสวมให้เรา เราต้องใช้ให้เป็นแต่ถ้าใช้เสร็จแล้ว เราก็วางเหมือนแก้วน้ำซึ่งเหมือนกับการใช้สิ่งสมมุติ

ฉะนั้นธรรมะที่นำมาสอนให้เราเรียนรู้ว่าควรถอยไปข้างหน้า เรายอมเป็น ถอยเป็น แพ้เป็น เย็นเป็น ชีวิตก็จะมีแต่ความสุข สมการแห่งสุขก็ง่ายๆ ถ้าอัตตามากทุกข์มาก อัตตาน้อยทุกข์น้อย ดังนั้นถ้าคนไหนมีอัตตามากคิดว่าตัวฉันสำคัญมาก อย่าแปลกใจที่จะทุกข์มากกว่าคนอื่น แต่ถ้าใครอัตตาน้อยตัวเราเบาๆ ความสุขก็จะมาเอง นี่เป็นศิลปะของการใช้ชีวิต

เรียนรู้จริต ๖ เพื่อชนะใจคน

การอยู่กับคนต้องให้เกียรติคน เมืองไทยที่ยุ่งๆ เพราะว่าเราไม่ได้ให้เกียรติคน เรามองเห็นคนไม่ค่อยเป็นคน สุดยอดของการทำงานคือการทำงานกับคนดังนั้นก่อนทำงานคุณต้องทำคน ทำคนหมายความว่าเอาชนะใจคนให้ได้ ให้รู้จักปฏิสัมพันธ์กับคนทำอย่างไรเราจะปฏิสัมพันธ์กับคนให้เป็นก็ต้องเรียนรู้จริตคน คนที่จะทำงานด้วยมี ๖ ชนิดคือ

๑. **ราคะจริต** รักสวยรักงาม ประณีต บรรจง มีหัวในทางศิลปะมีอัธยาศัยค่อนไปทางศิลปิน ในเชิงลบก็หมกมุ่นในเรื่องกามารมณ์ ใช้ของแบรนด์เนม รสนิยมวิไล แต่ในทางบวกคือมีความประณีต ลึกซึ้งอัธยาศัยใจคอดี สะอาดสะอ้าน ถ้าจะใช้คนราคะจริตต้องใช้ให้เขาทำงานประณีต ใช้ให้เขาทำงานศิลปะ ใช้ให้ทำงาน งานประชาสัมพันธ์ใช้ให้ติดต่อประสานงานนี่คือข้อดี แต่ข้อเสียของคนราคะจริตอาจจะมีปัญหาในเรื่องกามารมณ์คือ กิ๊กเยอะ เจ้าชู้

๒. **โทสะจริต** คือโกรธง่าย งอนง่าย ฉุนเฉียวง่าย ชอบหลุดคำพูดอะไรแรงๆ ออกมาทางปาก ชอบทำร้ายจิตใจคนด้วยโทสะจริตนี่คือจุดอ่อน จุดแข็งคือเป็นคนที่ชอบความท้าทาย ชอบเสี่ยง ชอบตัดสินใจไปที่ไหนๆ ต้องอยู่แถวหน้า ถ้าอยู่แถวหลังจะไม่มีแรงบันดาลใจ ถ้าจะใช้งานคนโทสะจริตใช้งานที่มีความเสี่ยงเพราะเขาชอบ แต่อย่าให้เขาไปเจรจา อย่าให้เขาไปเจรจาธุรกิจที่ออกหน้าเพราะเดี๋ยวไปด่าลูกค้าของเราเสียหายได้ แล้วคนโทสะจริตถ้าจะตัดสินใจเอาความสะใจเข้าว่า เวลาทะเลาะกับภรรยาชอบท้าทายภรรยา อยากให้ฉันไปตายใช่ไหม ได้จะตายให้ดู คนที่ตายโดยประชดคนอื่นส่วนมากเป็นคนโทสะจริต

๓. **โมหะจริต** เป็นกลุ่มบุคคลที่ทำตัวว่า ในชีวิตนี้ไม่ต้องการอะไรนอกจากที่มีในวันนี้แล้ว หนังสือเล่มสุดท้ายที่อ่านคือตอนอยู่ปี ๔ ชอบอะไรที่ไม่คิดซับซ้อน ไม่ต้องเรื่องมาก สบายๆ เห็นคนไทยทะเลาะ

กัน คนโมหะจริตก็บอกว่าลืมกันได้ไหมเราคนไทยด้วยกัน ถึงเราจะถูกเผา แต่เราลืมได้ไหม ไม่ค่อยสนใจเรื่องการพัฒนาตนเอง ไม่ค่อยใช้ความคิดแต่จะใช้ความรู้สึกในการทำงานและปฏิสัมพันธ์ คนโมหะจริตถูก เจ้านายเรียกไปตำหนิ ทั้งวันเศร้าอย่างกับถูกเนรเทศ ให้ทำงานในสัดส่วนที่สบายๆ ไม่ต้องตัดสินใจมากนะ

๔. **ศรัทธาจริต** สังเกตง่ายเปิดหลังออกมามียันต์ ๕ แถว คือคนที่มีแนวโน้มในเรื่องศาสนา ปรัชญา ลัทธิ นิกายต่างๆ ในทางบวกชอบอุทิศตนรับใช้สังคมมีจิตสำนึกสาธารณะสูง ในเชิงลบเขาเป็นคนที่ถูกหลอกได้ง่าย เวลาจะทำอะไรต้องมีคนที่เป็นแรงบันดาลใจ ถ้ามีขบวนประท้วงจะเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งในนั้น มีงานรณรงค์เขาก็ไป มีงานกฐิน ผ้าป่าเขาจะอาสาแจกซอง ถ้าจะใช้ให้อยู่ฝ่าย CSR ให้ทำงานรับผิดชอบต่อสังคมเขาจะมีความสุขมาก

๕. **พุทธิจริต** คือเป็นจริตนักปราชญ์เป็นคนเจ้าเหตุผล เจ้าคิดเจ้าแค้น เจ้าวางแผนการ นายมอบหมายงานให้ก็ต้องหาข้อมูล ทุกสิ่งทุกอย่างต้องผ่านมาตรฐาน ทุกอย่างต้องมีหลักวิชา ข้อดีคือเป็นนักวางแผนที่ดี เป็นนักบริหารที่ดี เป็นคนที่มีชีวิตค่อนข้างมีบรรทัดฐานที่ดีจะไม่ใช้ชีวิตผ่านไปวันๆ จุดอ่อนของคนพุทธิจริตเนื่องจากปัญญามากจะฟังใครไม่เป็น จมไม่ลงฉันเก่งทำไมฉันต้องยอมคน ฉันมีการศึกษาดีแล้วแกเป็นใคร เป็นคนที่แข็งกร้าว เชื่อมั่นในตนเองสูงเป็นเหตุให้การทำงานแตกเป็นเสี่ยงๆ แต่ข้อดีของเขาคือเป็นผู้บริหารที่มีวิสัยทัศน์ แต่บางครั้งเชื่อมั่นมากไปจนไม่มีสุนทรียะในหัวใจ ซึ่งเป็นสิ่งที่สำคัญมาก

คู่สมรสคู่หนึ่งสามีเป็นวิศวกร ภรรยาเป็นสถาปนิก พอครบรอบวันแต่งงานสาวสถาปัตย์กลับก่อน สามีไปคุมงานก่อสร้าง สาวสถาปัตย์เตรียมว่า ๑ ทุ่มบ้านมืดหมดสามีกลับมาเปิดไฟแล้วเห็นเค้กกับกุหลาบช่อใหญ่ สามีเราต้องดีใจสุดๆ แต่พอถึงสถานการณ์จริงๆ สามีเป็นผู้บริหารอยู่ในไซน์งานด่าลูกน้องเตลิดเปิดเปิง กลับมาถึงบ้าน ๑ ทุ่ม

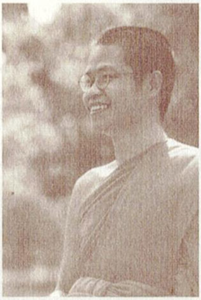
ไฟยังไม่เปิด พอเปิดเข้าบ้านไปเปิดไฟ ภรรยายืนยิ้มอยู่โกรธสุดๆ เลยตบคว่ำเลยภรรยาเดินไปที่โต๊ะหยิบเค้กมาปาหน้าสามี ไม่ต้องกินมันแล้ว ทำไม ไม่ต้องถาม คิดเอาเองว่าวันนี้วันอะไร นี่คือพุทธิจริตเขาใช้หัวมากแต่ไม่ใช้หัวใจ ดังนั้นคนพุทธิจริตต้องปรับมาหาเพื่อนร่วมงานของเรา อย่าฉลาดมากเกินไปจนไม่มีใครคบ อย่าใช้หัวสมองมากเกินไปจนลืมหัวใจ

๖. **วิตกจริต** คือกลุ่มที่ย้ำคิดย้ำทำขี้หลงขี้ลืม ระวังมากจนกลายเป็นระแวง ในทางลบเป็นคนระวังมาก เดินไปข้างหน้าหนึ่งก้าวถอยหลังสองก้าว เวลาเพื่อนพูดอะไรนิดหน่อยก็เก็บมาคิด เก็บมาเจ็บช้ำน้ำใจ คนวิตกจริตจุดลบคือชอบขยายปัญหา ปัญหาเล็กๆ ชอบขยายขึ้นเป็นกลุ่มบุคคลที่สร้างทุกข์ให้ตนเองมากที่สุด จินตนาการสูง ย้ำคิดย้ำทำ ส่วนข้อดีคือเป็นคนที่ชอบระวัง ถ้าทำงานก็ให้อยู่ในส่วนของงบประมาณ บัญชี การเงิน

เพราะฉะนั้นจริตทั้ง ๖ ไม่ใช่เรื่องที่อยู่ในคัมภีร์แต่เป็นเรื่องที่อยู่ในชีวิตของทุกคน **จะทำงานต้องอ่านจริตคนให้ออก ดูคนออก บอกคนได้ ใช้คนเป็น เห็นคนชัด จัดวางคนถูกก็ประสบความสำเร็จในการทำงาน** มนุษย์ทุกคนมีจุดแข็ง มนุษย์ทุกคนมีจุดอ่อน จุดอ่อนต้องกำกับ จุดแข็งต้องรักษาไว้แล้วค่อยสร้างสรรค์พัฒนา **สุดยอดของการทำงานคือการอยู่กับคน ถ้าอยู่กับคนได้คุณทำงานได้เพราะงานไม่มีชีวิตไม่ลุกขึ้นมาเถียงคุณ ที่จะทำร้ายคุณได้ก็มีแต่คน ก่อนทำงานจงทำคน ถ้าได้คนก็ได้งาน**

การที่เรารู้จักจริตทั้ง ๖ ทำให้เรามีศิลปะในการรู้จักใช้คนและเข้ากับคน ถ้าอยู่กับคนอย่างมีความสุขการทำงานทุกวันก็จะมีความสุข บางครั้งงานหนักหนาสาหัสปฏิสัมพันธ์กับคนเป็นมีแต่คนที่น่ารักรายล้อมเราอยู่หนักแค่ไหนเราก็สู้ แต่บางครั้งงานนั้นแสนกระจอก แต่เพื่อนร่วมงานแสนจะเป็นตัวปัญหา เดินเข้ามาในออฟฟิศรู้สึกเหมือนเดินเข้าไปอยู่ในดงเจ้ากรรมนายเวร ฉะนั้นอย่ามัวแต่ก้มหน้าก้มตาทำงาน ให้รู้จักบริหารความสัมพันธ์ที่ดี ทำได้แค่นี้ก็จะมีความสุข

เกี่ยวกับผู้เขียน

พระมหาวุฒิชัย วชิรเมธี

ในยุคสมัยปัจจุบัน ชาวพุทธที่สนใจติดตามสื่อธรรมะย่อมไม่มีใครที่ไม่เคยเห็นผลงานของ ว.วชิรเมธี อันเป็นนามปากกาของ พระมหาวุฒิชัย วชิรเมธี พระนักวิชาการ นักคิด นักเขียน และนักสื่อสารมวลชน ที่เป็นผู้ริเริ่มสร้างสรรค์สื่อธรรมะที่สามารถเข้าถึงประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งทางด้านการประพันธ์เนื้อหาสาระ ที่ทำให้ธรรมะเป็นเรื่องน่าสนใจสำหรับคนรุ่นใหม่ และการสร้างช่องทางการเผยแพร่สื่อธรรมะอันหลากหลายให้สอดคล้องกับนวัตกรรมของสื่อ ทำให้สื่อธรรมะสามารถเข้าถึงประชาชนได้อย่างกว้างขวาง

ผลงานที่ได้รับความนิยม และสร้างชื่อเสียง ที่เป็นผลงานนิพนธ์ภาคภาษาไทยมากกว่า ๑๐๐ เรื่อง อาทิ ธรรมะติดปีก ธรรมะหลับสบาย ธรรมะดับร้อน ธรรมะบันดาล ธรรมะสบายใจ ฝนตกไม่ต้อง ฟ้าร้องไม่ถึง สบตากับความตาย ฯลฯ และธรรมะนิพนธ์หลายเล่มได้มีการแปล เพื่อเผยแพร่นานาประเทศ อาทิ ธรรมะหลับสบาย ธรรมะทอรัก สบตากับความตาย และคลื่นนอกคลื่นใน ที่แปลเป็นภาษาอังกฤษ อินโดนีเซีย จีน ฝรั่งเศส ญี่ปุ่น อิตาเลียน และภาษาดัทช์ อีกด้วย

นอกจากการเผยแพร่ธรรมะในรูปแบบงานนิพนธ์แล้ว พระมหาวุฒิชัย วชิรเมธี ยังเป็นคอลัมนิสต์เขียนบทความเชิงวิชาการ กึ่งวิชาการ และบทความทั่วไปให้กับหนังสือพิมพ์และนิตยสารมากมาย เช่น เนชั่นสุดสัปดาห์ มติชนสุดสัปดาห์ ประชาชาติธุรกิจ โพสต์ทูเดย์ กรุงเทพธุรกิจ แพรว WE HEALTH & CUISINE ชีวจิต ชีวิตต้องสู้ who ฯลฯ เป็นวิทยากรประจำรายการโทรทัศน์ และรายการวิทยุหลายรายการ รวมทั้งเป็นวิทยากรบรรยายธรรมและนำภาวนา ตามสถาบันและองค์กรของรัฐรวมทั้งเอกชน ทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ

ทางด้านการสื่อสารยุค IT ท่านเป็นผู้ก่อตั้งเว็บไซต์ dhammatoday.com (ธรรมะออนไลน์ เพื่อไทยเพื่อโลก)

และเป็นผู้ริเริ่มเผยแผ่ธรรมะนวัตกรรม ผ่าน Facebook, twitter อันเป็นการเปิดมิติใหม่ในการเผยแผ่พุทธศาสนาโดยใช้เทคโนโลยีแห่งยุคข้อมูล ข่าวสารในการประยุกต์พุทธธรรมสำหรับคนรุ่นใหม่

ด้วยความมุ่งมั่น และทุ่มเทในการเผยแพร่ธรรมะในหลากหลายรูปแบบ ดังที่กล่าวมา นอกจากชื่อเสียงที่เกิดจากความเคารพศรัทธาจากมหาชนแล้ว พระมหาวุฒิชัย วชิรเมธี ยังได้รับเกียรติคุณและรางวัลอีกมากมายจากหลากหลายสถาบันทั้งไทย และต่างประเทศ อาทิ

- พ.ศ. ๒๕๔๘ สภาศาสนาเพื่อสันติภาพโลก ยกย่องเป็น "ทูตสันติภาพโลก"

- พ.ศ. ๒๕๔๙ รางวัล "The Great Dharma Putta Award" (พระธรรมทูตผู้มีผลงานดีเด่นระดับโลก) จากรัฐบาลและคณะสงฆ์แห่งประเทศศรีลังกา และองค์กร WBSY (World Buddhist Sangha Youth) ในฐานะเจ้าภาพจัดงาน "สมโภช ๒๕๕๐ ปีแห่งพระพุทธ-ศาสนายุกาล" (The Celebration of ๒๕๕๐th Buddha Jayanti)
- พ.ศ. ๒๕๕๐ รับพระราชทานรางวัล "เสาเสมาธรรมจักรทองคำ" ในฐานะผู้ทำคุณประโยชน์ต่อพระพุทธศาสนา สาขาการแต่งหนังสือทางพระพุทธศาสนา จากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในงานสัปดาห์วิสาขบูชาโลก ณ มณฑลพิธีท้องสนามหลวง
- พ.ศ. ๒๕๕๑ รางวัลกิตติคุณสัมพันธ์ "สังข์เงิน" ในฐานะผู้ที่มีผลงานการประชาสัมพันธ์ดีเด่น จากสมาคมนักประชาสัมพันธ์แห่งประเทศไทย ณ ตึกสันติไมตรี ทำเนียบรัฐบาล
- พ.ศ. ๒๕๕๑ รางวัล "ผู้มีอุปการคุณต่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา" ของมูลนิธิรวมใจเผยแผ่ธรรมะ จากสมเด็จพระพุฒาจารย์ (เกี่ยว อุปเสโณ) ประธานคณะผู้ปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราช
- พ.ศ. ๒๕๕๒ รางวัล "บุคคลต้นแบบคนดีศรีแผ่นดินปี ๒๕๕๑" จากกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
- พ.ศ. ๒๕๕๒ รางวัล "พุทธคุณูปการ รัชตเกียรติคุณ" ผู้มีพุทธคุณูปการต่อพระพุทธศาสนา จากคณะกรรมาธิการการศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม สภาผู้แทนราษฎร
- พ.ศ. ๒๕๕๒ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ ถวายปริญญาศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์
- พ.ศ. ๒๕๕๓ รางวัล "ผู้ใช้ภาษาไทยดีเด่นประจำปี ๒๕๕๓" จากกระทรวงวัฒนธรรม
- พ.ศ. ๒๕๕๓ รางวัล "ผู้ทำคุณประโยชน์ด้านนันทนาการ สาขาการอ่าน การพูด การเขียน" จากกระทรวงการท่องเที่ยวและการกีฬา
- พ.ศ. ๒๕๕๓ รางวัล "พุทธคุณูปการ กาญจนเกียรติคุณ" ผู้มีพุทธคุณูปการต่อพระพุทธศาสนา จากคณะกรรมาธิการการศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม สภาผู้แทนราษฎร

ฯลฯ

ในปัจจุบัน พระมหาวุฒิชัย วชิรเมธี เป็นผู้ก่อตั้งและเป็นผู้อำนวยการสถาบันวิมุตยาลัย (Vimuttayalaya Institute) อันเป็นสถาบันเพื่อการศึกษา วิจัย ภาวนา และนำเสนอภูมิปัญญาทางพุทธศาสนาสู่ประชาคมโลก โดยเน้นปรัชญาการทำงานในลักษณะพุทธศาสนาเพื่อสันติภาพโลก (Buddhism for World Peace)

สถาบันวิมุตตยาลัย
VIMUTTAYALAYA INSTITUTE

สถาบันวิมุตตยาลัย

ผู้ก่อตั้งและผู้อำนวยการ พระมหาวุฒิชัย วชิรเมธี (ว. วชิรเมธี)
ที่ตั้งสถาบัน เลขที่ ๗/๙-๑๘ ซอยอรุณอมรินทร์ ๓๗
ถนนอรุณอมรินทร์ เขตบางกอกน้อย
กรุงเทพฯ ๑๐๗๐๐

ความเป็นมา

พระมหาวุฒิชัย วชิรเมธี (ว. วชิรเมธี) ปรารถนาที่จะเห็นโลกนี้มีสันติภาพ ปราศจากสงครามการเบียดเบียนทำลายล้างกันในทุกรูปแบบ มนุษยชาติสามารถอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข เฉกเช่นพี่น้องร่วมท้องมารดาเดียวกัน ประชาชนในประเทศต่างๆ ทั่วทั้งโลกนี้มีความสมานสามัคคีกัน อารยธรรมของมนุษย์ล้วนถูกสร้างสรรค์ขึ้นมาเพื่อเกื้อกูลต่อสันติสุขอย่างยั่งยืน มนุษย์สามารถอยู่ร่วมกับมนุษย์ สรรพชีพ สรรพสัตว์ สิ่งแวดล้อม ธรรมชาติ ทรัพยากรและโลกด้วยท่าทีอันเปี่ยมด้วยไมตรีจิตมิตรภาพ เพื่อให้เจตนารมณ์ดังกล่าวนั้นสัมฤทธิ์ผลเป็นรูปธรรม จึงก่อตั้ง **"สถาบันวิมุตตยาลัย"** ซึ่งเป็น "สถาบันการศึกษาเพื่อพัฒนาสันติภาพโลก" ขึ้นมาทำงานอย่างเป็นระบบ ณ (วันวิสาขบูชา) วันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๕๐

ปรัชญา

"นตฺถิ สนฺติปรํ สุขํ : ไม่มีสุขใดยิ่งไปกว่าสันติสุข"

วิสัยทัศน์

"สันติส่วนบุคคล คือ สันติภาพสากลของมนุษยชาติ"

พันธกิจ

(๑) ส่งเสริมการศึกษา ค้นคว้า วิจัย และพัฒนาองค์ความรู้ทางพระพุทธศาสนาให้เป็นขุมคลังทางปัญญาสำหรับมนุษยชาติ
(๒) ส่งเสริมการเจริญสมาธิภาวนาอันเป็นรากฐานของการสร้างสรรค์สันติภาพโลกอย่างยั่งยืน
(๓) ประยุกต์พุทธธรรมนำมาแก้ปัญหาของสังคมไทย สิ่งแวดล้อมมนุษยชาติและของโลกได้อย่างร่วมสมัย
(๔) การเผยแผ่พระพุทธศาสนาด้วยยุทธศาสตร์การทำงานเชิงรุกทุกรูปแบบ
(๕) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และก้าวข้ามความขัดแย้งระหว่างลัทธินิกายในพระพุทธศาสนาและศาสนาอื่น
(๖) นำมนุษยชาติให้เป็นอิสระจากพันธนาการแห่งความโลภ(ความอยาก) ความโกรธ (ความรุนแรง) และความหลง(ความด้อยการศึกษา)
(๗) สร้างสรรค์ชุมชนแห่งการเป็นผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน ที่พร้อมอุทิศตนทำงานเพื่อสันติสุขของมวลมนุษยชาติ

ยิ่งรวยยิ่งให้ ยิ่งรวยยิ่งแบ่งปัน

ร่วมสร้างโลกแห่งสันติภาพและมิตรภาพกับสถาบันโดย

- สมัครเป็น "โพธิสัตวภาคี" (พรส./Dhamma Volunteer) **"ผู้ยินดีในการรับใช้เพื่อนมนุษย์"** เช่น อ่านหนังสือเสียงธรรมะ ถอดเทปคำบรรยายธรรมะ ตัดต่อเสียงธรรมบรรยาย จัดพิมพ์ต้นฉบับธรรมะ จัดพิมพ์หนังสือธรรมะเพื่อแจกเป็นธรรมทาน ทำรายการวิทยุ โทรทัศน์ธรรมะ วิทยากรในงานทางธรรมะ อาสาสมัครงานบุญที่เกี่ยวกับการเผยแผ่ธรรมะในรูปแบบต่างๆ ฯลฯ
- ร่วมเผยแผ่ธรรมะและกิจกรรมของสถาบันวิมุตตยาลัยในโครงการต่างๆ เช่น โครงการหนังสือธรรมะแจกฟรี ซีดีธรรมะให้เปล่า โครงการกะทิกะทำ โครงการถวายความรู้แก่พระภิกษุสามเณร ฯลฯ และกิจกรรมอื่นๆ ที่เป็นการเกื้อกูลมนุษยชาติให้มีชีวิตดีงาม
- ร่วมเป็นเจ้าภาพสร้างอาคารวิปัสสนากรรมฐาน **"วัดป่าวิมุตตยาลัย"** ซึ่งอยู่ในการดูแลของสถาบันวิมุตตยาลัย (Vimuttayalaya Institute) อันจักเป็นศาสนสถานสำคัญสำหรับการทำงานเผยแผ่พระพุทธศาสนาเชิงรุก จากเมืองไทยสู่ประชาคมโลกต่อไปในอนาคต ผู้สนใจสามารถโอนเงินผ่านบัญชีออมทรัพย์ ชื่อบัญชี พระมหาวุฒิชัย วชิรเมธี (โครงการวัดป่าชานเมือง) ธนาคารไทยพาณิชย์ สาขาศิริราช **บัญชีออมทรัพย์ เลขที่ ๐๑๖-๔-๑๔๐๓๖-๔**

ยิ่งรวยยิ่งให้ ยิ่งได้ยิ่งแบ่งปัน

- บริจาคเพื่อร่วมสนับสนุนกองทุน "โครงการหนังสือธรรมะแจกฟรี ซีดีธรรมะให้เปล่า" ในการพิมพ์หนังสือธรรมะ สำเนาซีดีธรรมะพิมพ์โปสการ์ดธรรมะ จัดทำเสื้อธรรมะพูดได้และสื่อธรรมะอื่นๆ เพื่อแจกฟรีเป็นธรรมทาน ผู้สนใจสามารถโอนเงินผ่านบัญชีออมทรัพย์ชื่อบัญชี **"ธรรมะนวัตกรรม"** ธนาคารไทยพาณิชย์ สาขาศิริราช **บัญชีออมทรัพย์เลขที่ ๐๑๖-๔-๑๖๒๙๗-๒**

ติดต่อสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่

สถาบันวิมุตตยาลัย
เลขที่ ๗/๙-๑๘ ซอยอรุณอมรินทร์ ๓๗ ถนนอรุณอมรินทร์ เขตบางกอกน้อย กรุงเทพฯ ๑๐๗๐๐ โทรศัพท์ ๐-๒๔๒๒-๙๑๒๓, ๐๘-๙๘๙๓-๒๑๓๖, ๐๘-๑๘๘๙-๐๐๑๐, ๐๘-๗๐๘๐-๗๗๗๙ โทรสาร ๐-๒๔๒๒-๙๑๒

Email : dhammatoday@gmail.com www.dhammatoday.com

กิเลสนั้นถ้าไม่มีธรรมะมากำกับ เขาจะปราดเปรียวมาก แล้วกิเลสที่ร้ายแรงที่สุด

คือความยึดติดถือมั่นในอีโก้ หรืออัตตาของเราเอง

เรายอมเป็น ถอยเป็น แพ้เป็น เย็นเป็น ชีวิตก็จะมีแต่ความสุข

สมการแห่งสุขก็ง่าย ๆ ถ้าอัตตามากทุกข์มาก อัตตาน้อยทุกข์น้อย

ถ้าอัตตาน้อย ตัวเราเบา ๆ ความสุขก็จะมาเอง...นี่เป็นศิลปะของการใช้ชีวิต

พระโพธิสัตว์นั้นมีปรัชญาในการทำงานของท่านอยู่ตรงที่ปรารถนาจะให้คนอื่นดีกว่าตน

ใครก็ตามที่มีปรัชญาในการทำงานอย่างนี้...คน ๆ นั้นคือพระโพธิสัตว์

เทวดาตนหนึ่งไปเฝ้าพระพุทธเจ้าแล้วก็บอกว่า

คนมีวัวสุขเพราะวัว คนมีทรัพย์สุขเพราะทรัพย์ คนมีลูกสุขเพราะลูก

พระพุทธเจ้าได้ยินแล้วได้ตรัสกับเทวดาว่า

ตัวของตัวยังไม่มี จะเอาวัว เอาลูก เอาทรัพย์มาจากไหน

เทวดาได้ยินแล้วอึ้งเลย....นี่เป็นสัจธรรมที่ลึกที่สุดที่เราต้องรู้ !

หนังสือธรรมะอ่านสนุก เข้าใจง่าย

ตามสไตล์ของท่าน ว. วชิรเมธี

หากอ่านอย่างมีสติ ...ปัญญาก็จะพาคุณไปพบกุญแจสวรรค์

ที่ซ่อนอยู่ในหนังสือเล่มนี้

กุญแจสวรรค์ สร้างสรรค์ชีวิตเป็นสุข

โดย พระมหาวุฒิชัย วชิรเมธี (ว.วชิรเมธี)

ศุภาลัย

บริษัท ศุภาลัย จำกัด (มหาชน)

1011 อาคารศุภาลัย แกรนด์ ทาวเวอร์ ถนนพระราม 3

แขวงช่องนนทรี เขตยานนาวา กรุงเทพฯ 10120

โทร. (02) 725-8888 แฟกซ์ (02) 683-3888

www.supalai.com